

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

22.12.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Business.dir.bg

✓ Ще започне ли зелена трансформация на българския бизнес през 2021 година

Не само е възможна, тя е осъзната, но е много важно при какви правила ще се случи

Българската икономика е една от най-ресурсоемките в ЕС, изоставайки от държавите членки по прилагането на принципа на кръгова икономика и внедряване на екоиновационни дейности. Трябва да се отчита и стандарта на покупателна способност при обема на БВП, според който "българската икономика изразходва средно 1.5 пъти повече енергийни ресурси за производство на единица БВП от средния енергиен разход в ЕС, сочат данните на бизнеса. Това е достатъчно убедителен аргумент за необходимостта от решително повишаване на енергийната ефективност.

В промишлеността има застой в нормата на енергийна ефективност, като причините за това са липсата на значими промени в индустриалната структура, също така секторът изостава с използваните технологии и въвеждане на нови производствени процеси.

Зелени технологии вместо енергийна ефективност

Българският бизнес има ясно изразена нужда от позеленяване. Заедно с необходимостта от бързо възстановяване от COVID-19 това предизвикателство става все по-голямо. Един от бързите инструменти би могъл да бъде Плана за възстановяване и устойчивост след COVID-19. Бизнесът подкрепя необходимостта от насърчаване на кръговата и нисковъглеродната икономика. Според Плана за възстановяване и устойчивост обаче има само две конкретни мерки за предприятията в България. Първата е за енергийна ефективност, за които от общо 3 млрд. лева се отделят 282.2 млн. лева, което е изключително недостатъчно.

Така необходимостта от бързи инвестиции в зелени технологии за възстановяване няма да бъде реализиран напълно. Бизнесът не е съгласен с насочването на подобен огромен ресурс в енергийна ефективност и предлага 2,5 млрд. лв. да бъдат пренасочени за насърчаването на зелени технологии. Оставаният 1 млрд. да се разпредели на три части поравно: 1/3 за енергийна ефективност в жилищния фонд, 1/3 за енергийно обновяване на промишлени сгради и 1/3 за енергийно обновяване на държавни и общински сгради и за енергийна ефективност на системи за изкуствено външно осветление, препоръчват в свое становище от Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ).

Според анализатори, бизнесът не се нуждае от голямо подпомагане, за да има бърз ефект върху икономиката. Въпросът е, че трябва стимулите да са предложени по подходящия начин. От АИКБ предлагат подобни проекти да се изплащат от реализираните икономии, те следва да бъдат приоритетно финансирани посредством предоставянето на нисколихвени, дългосрочни кредити, които да бъдат връщани от постигнатите икономии при енергопотребление. В крайни случаи, ако се предвижда грантово финансиране, интензитетът на подкрепа да не надвишава 25-50%. А предвид на икономическата рентабилност на подобни проекти и тяхното откупуване в бъдеще, насоченият към тях ресурс да бъде ограничен.

Липсват мерки за подкрепа за въвеждане на електрически превозни средства, производството на електродвигатели, акумулатори, батерии. Липсват и мерки за насърчаване на разработки за съхраняване на енергия, насърчаване на електрическата мобилност и развитие на технологии, основани на водород. Необходими се сериозни инвестиции в технологично реструктуриране и модернизация на компаниите, за да бъдат те ефективни участници в кръговата икономика и да постигнат целите за климатична неутралност. Бизнесът настоява за блоково изключение по схеми за подкрепа на технологично обновяване на големите предприятия.

Съфинансирането е една голяма идея на Плана за възстановяване. Целта е за всяко евро по плана да се привлекат три пъти повече средства по грантово финансиране и от частен капитал. Вместо това, правителството обърна еврото в лева, за да изглежда по-внушителен финансов ресурс и никъде не споменава, че това е важна част от изпълнението му.

Бизнесът може сам да бъде регулатор на зелената промяна

Създаването на национален фонд за декарбонизация цели подпомагане на инвестициите в нисковъглеродно развитие чрез устойчиво и целенасочено финансиране на бизнеса. Структурирането на фонда ще бъде подпомогнато от текущо изпълняван проект за техническа помощ от Службата за подкрепа на структурни реформи в Европейската комисия, с очаквано приключване в края на 2021 г., пише в Плана на правителството. Фондът ще се използва за предлагане на безвъзмездна финансова и техническа помощ, съчетана с финансови инструменти, включващи кредитни линии и гаранции. Участието на местните банки в тази финансова схема ще е ключов елемент за успеха на Фонда.

Според бизнеса, обаче, ефективността на различни фондове, които да администрат достъпа до европейски средства е под въпрос. Освен високите административни разходи по създаването и функционирането на подобни фондове, проблем е прозрачността, ясното проследяване на ефекта от мерките за подкрепа. Затова по-добрият вариант е преимуществено да се програмират директни разплащания, а за предвидените индиректни плащания да не бъдат

създавани нови фондове, а да се ползва капацитетът на вече съществуващите фондове, органи за управление и структури. За някои анализатори Фондът на фондовете би могъл да играе тази роля.

Това е поредната държавна структура, която ще насочва и харчи ресурс, предназначен само за бизнеса. От инициативата Зелени закони твърдят, че само 1/5 от средствата по Плана отиват за бизнеса и за гражданите. Структурирането на фонда за декарбонизация ще отнеме ненужно време за възстановяване, което ще има реален ефект едва в началото на 2022 година.

В началото на 2021 г., след като вече е ясно какви точно са целите на ЕС за намаляване на емисиите до 2030 година с 55%, вече ще е ясно и всяка страна с какви средства ще разполага. За България се предвижда това да са около 1,2 млрд. лева. На крачка сме да решаваме дигитални предизвикателства с аналогови решения като изграждаме или подобряваме сграден фонд, инфраструктура, вместо да внедряваме системи от интелигентни мрежи и връзки, и продукти с добавена стойност.

Дългият път от плановете до идеите всъщност е една крачка

Според плановете на правителството, проектите от Плана ще се допълват с програма "Конкурентоспособност", която ще подкрепя въвеждането на нисковъглеродни, ресурсно и енергоефективни технологии в предприятията. Пожелателни изглеждат за бизнеса и плановете за подмяна на индивидуални отоплителни устройства на твърдо гориво с екологосъобразни и енергийно ефективни уреди/системи с фокус общините с нарушено качество на атмосферния въздух. Ще се насъчвава електромобилността и използването на екологосъобразни МПС както и ще се изграждат зарядни станции за електромобили. Тези мерки имат директен принос както за повишаване на енергийната ефективност на домакинствата, така и за намаляване на емисиите парникови газове.

Има две добри новини. Първата е, че регистрираме удвояване на дела на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия, достигаш 20.5% през 2018 г. Втората е, че намаляваме вредните емисиите на човек от населението от 9.1 тона CO₂-екв. през 2007 г. до 8.3 тона CO₂-екв. през 2018 г. Въпреки това България остава най-въглеродно интензивната държава-членка на ЕС. Интензитетът на емисиите на парникови газове в българската икономика е повече от 4 пъти по-висок от средното за ЕС ниво, при скромна тенденция на скъсяване на изоставането през последните години.

Световни бизнес лидери в областта на климата

Инвестициите на бизнеса са свързани с тестове и пилотни проекти в малки общности и населени места, за да се достигне до високи резултати и разпространение в цели сектори, градове и бизнеси на глобално ниво. Световната индустрия вече е започнала своята трансформация, която ще даде добър пример и за бизнеса у нас.

Цели квартали обменят зелена енергия по инициативата SmartQuart

Е.ON си постави ясна цел да направи своите собствени операции неутрални до 2040 г., а за продуктите и услугите, които предоставя до 2050 г. Компанията недвусмислено подкрепя целта за неутралност на климата до 2050 г. Според компанията, зелената икономика ще доведе до по-бързо възстановяване и призовава за повишаване на амбицията за ограничаване емисиите с 55% до 2030 г. Една от инициативите е SmartQuart, която задвижва прехода от изкопаеми горива към зелена енергия в различни градове, чрез интелигентно свързване на енергийните системи в няколко квартала. Това дава възможност различно структурираните общности взаимно да се допълват и икономически в рамките на системна мрежа и обменят енергия. SmartQuart е консорциум от десет партньори, водени от Е.ON, които разработват нови продукти и решения за планирането, изграждането и експлоатацията на енергийно оптимизирани квартали. Гражданите участват активно в изпълнението от самото начало. Програмата тества бъдещи доказателства за енергийни технологии при реални условия и в промишлен мащаб за постигане на 100% възобновяеми източници. Инвестицията е за повече от 60 милиона евро.

Въглеродният неутралитет може да е патент не само на енергийния сектор

Siemens е една от първите световни индустриални компании, които се ангажират с въглероден неутралитет до 2030 г. Още през септември 2015 г. Siemens обяви намерението си да намали въглеродния си отпечатък. Всички производствени мощности на Siemens и сгради на компанията по целия свят трябва да постигнат нетен отпечатък с нулев въглерод до 2030 г. Компанията инвестира в енергийна ефективност и ограничава средните емисии от своя автомобилен парк, закупува електричество от ВЕИ. Например във фабриката в Мохелнице, Чехия, се прилага цялостен набор от мерки за ефективност с подкрепата на субсидии от ЕС, с което спестява приблизително 2000 тона CO₂ емисии годишно. Siemens, Великобритания организира фонд от £ 240k, чрез който таксува британския бизнес с £ 13 за тон въглеродни емисии от газ и електричество.

70% от производството на алуминий да бъде от ВЕИ

Компанията Hydro има амбицията да намали парниковите емисии с 30% в сравнение с 2020 г. чрез по-екологично снабдяване и по-екологично производство. Компанията изгражда пилотен завод в Кагтфю, Норвегия за ефективно топене на алуминий. През последните години компанията увеличава дела на вятърната енергия в производството. Днес 70% от производството на метала е от възобновяема енергия. Hydro REDUXA е нисковъглероден алуминий с отпечатък от 4,0 кг CO₂ на кг алуминий. Това е по-малко от една четвърт от глобалната средна стойност. Hydro CIRCAL е произведен от рециклиран алуминий с минимум 75% рециклиран скрап след консумация. Претопяването на алуминий изисква само 5% от необходимата енергия за получаване на първичния метал. Следователно, колкото по-високо е рециклираното съдържание на скрап след консумация, толкова по-добре е за околната среда, като същевременно се поддържа висококачествен алуминий. Само година след старта на проекта, повече от 100 големи строителни обекта в световен мащаб работят с нисковъглероден алуминий Hydro CIRCAL.

Как телекомуникационни компании се стремят към неутралитет

Телекомуникационната компания Telefónica се стреми да постигне нулеви емисии на основните си пазари до 2025 г. Telefónica се ангажира да намали енергийното си потребление с 90% на единица трафик през 2025 г. спрямо 2015 г., както и да използва възобновяема енергия на 100% като насърчава развитието на възобновяемите източници на енергия. Целта на компанията е да намали емисиите на CO₂ в своята верига за създаване на стойност с 39% през 2025 г. и да достигне до нула нетни емисии през 2040 г. С умните решения за своите клиенти, компанията се стреми да намали собствения отпечатък с 5 милиона тона CO₂ през 2025 година. В рамките на програмата за енергийна ефективност Telefónica's Energy, през 2019 г. компанията е провела 189 инициативи в своите мрежи и офиси, с което успява да спести 313 GWh. През 2019 г. е намалила консумацията на енергия със 72% на единица трафик спрямо 2015г. Благодарение на своя план за ВЕИ, 81,6% от енергийната консумация на компанията в световен мащаб идва от ВЕИ и 100% от операциите в Испания, Великобритания, Германия и Бразилия), което е еквивалентно на средногодишното потребление от 1 325 000 домакинства. По този начин Telefónica е предотвратила повече от един милион CO₂ емисии в атмосферата.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНР

✓ МС приема стратегия за хората с увреждания

На днешното си заседание се очаква правителството да приеме Национална стратегия за хората с увреждания до 2030 година. Министрите ще приемат и Национална стратегия за насърчаване равнопоставеността на жените и мъжете - също до 2030 г. Ще бъдат направени и вътрешно-компенсаторни промени в тазгодишните бюджети на министерствата на културата и на спорта.

На заседанието земеделски земи, стопанисвани от Министерството на отбраната, ще бъдат включени в Държавния поземлен фонд, а общините ще получат допълнителни трансфери - за изплащане на стипендии на ученици.

✓ Разширява се обхватът на лицата, пристигащи от Обединено кралство

От полунощ се разширява обхватът на пристигащите от Великобритания и Северна Ирландия, които ще могат да влизат на територията на България.

Това става със заповед на здравния министър, публикувана тази вечер, събщи на страницата си Министерство на Здравеопазването.

До 31 януари е в сила принципната забрана за влизане на хора, които пристигат от Обединеното кралство.

До тази вечер изключение се прави само за българските граждани, както и за хората със статут на постоянно, дългосрочно или продължително пребиваващи у нас и членовете на техните семейства. Те подлежат на 10-дневна карантина.

Право да влизат в България ще имат и медицински специалисти и научни работници, когато целта на пътуването е свързана с упражняването от тях професия; работници, които участват в доставките на лекарствени продукти, медицински изделия и лични предпазни средства, медицинска апаратура; персонал, ангажиран с международен превоз на пътници и товари; официални длъжностни лица и членовете на техните делегации, както и дипломати.

✓ Представят бюджета на София в първите дни на новата година

Бюджетът на София за 2021-ва ще бъде представен в първите дни на новата година, събщи днес кметът Йорданка Фандъкова:

“Не предвиждаме, не увеличаваме местните данъци, основни такси. Правим всичко възможно да привлечем допълнително и външен ресурс. Амбициозната програма за строителство на детски градини е почти изцяло финансирана със средства от правителството. Очакванията ни са, първият участък от метрото да можем да започнем да строим още следващата година“.

✓ МФ: Финансовите посредници отчитат подобрение на икономическа ситуация през третото тримесечие

Оценката на финансовите посредници за текущата икономическа ситуация през третото тримесечие на 2020 г. се подобрява в сравнение с предходното. Това показват резултатите от последния тримесечен бюлетин на Министерството на финансите: "Финансов сектор: оценки и очаквания".

Повишение на балансовите оценки е налице при всички групи посредници, като инвестиционните посредници са най-оптимистично настроени.

Мненията на Управляващите дружества (УП) и Пенсионните осигурителни дружества (ПОД) са поравно разпределени между задоволителна и незадоволителна оценка, показва още проучването.

Вероятно по-високата оценка на анкетираните се дължи на по-малкия спад на икономиката през първото полугодие спрямо консенсусните очаквания, след като краткосрочните бизнес индикатори имаха разнопосочно развитие.

В същото време сезонно изгладените данни за реалния растеж на икономиката в еврозоната и ЕС за третото тримесечие спрямо предходното показват увеличение съответно с 12,5% и 11,5%, а спадовете спрямо третото тримесечие на 2019 г. са съответно 4,3% и 4,2%.

Очакванията на финансовите посредници за растежа през последното тримесечие също слабо се подобряват спрямо предходната анкета на МФ.

Общата балансова оценка е малко по-висока от предходното издание, като болшинството отговори сочат запазване или забавяне на спада. През август, септември и октомври показателят за бизнес климата последователно леко се подобряваше въпреки растящите опасения от нова вълна на пандемията и риск от налагането на ограничителни мерки в редица страни и у нас.

В същото време консенсусните прогнози на международни институции като МВФ, ОИСР и ЕК показват очаквания за относително по-малък спад на българската икономика спрямо останалите държави от ЕС и други ключови икономики.

Участниците в последното проучване на МВФ предвиждат леко повишение на инфлацията през четвъртото тримесечие, като консолидираният резултат се повишава спрямо очакването за третото тримесечие, което беше по-близо до неутралното. Въпреки това малко вероятно е повишението да се отрази на потребителските цени до края на календарната година.

Анкетираните обаче понижиха очакванията си за годишното изменение на заетостта през последното тримесечие и прогнозираха леко понижаване. В предходното издание отговорите бяха по-оптимистични, като балансовата оценка беше близо до неутралната. Тенденцията към намаление на броя на безработните лица след края на извънредното положение се запази до края на септември. Въпреки че през септември равнището на безработица се понижи до 6,9% при 7,2% през септември, задълбочаването на пандемията и евентуални нови ограничителни мерки вероятно са повлияли на преценката на финансовите посредници.

Финансовите посредници имат неутрално очакване по отношение на динамиката на основния лихвен процент (ОЛП) до края на годината, като понижаване предполагат единствено инвестиционните посредници.

Същевременно темпът на нарастване на кредитите за частния сектор продължава да се забавя при стабилен темп на нарастване на депозитите, което допълнително засилва, при равни други условия, ликвидността на банките.

Участниците в анкетата на МВФ прогнозираха запазване на нивото на валутния курс на лева/еврото спрямо щатския долар до края на годината. Въпреки близкия до нула консолидиран резултат, мненията са разделени основно между слабо поскъпване и слабо поевтиняване на лева спрямо долара.

Очакванията за динамиката на индексите на Българската фондова борса през четвъртото тримесечие са предимно за запазване на техните нива спрямо края на третото тримесечие, като общо преобладават неутралните отговори.

Цялото последно проучване на МФ сред финансовите посредници може да видите [ТУК](#).

✓ ЕК одобри българската схема за помощ на туроператорите

Европейската комисия одобри българската схема за държавна помощ, предназначена за туроператори и туристически агенти в размер на 51 милиона лева.

Тя ще бъде под формата на преки безвъзмездни средства и ще бъде използвана за възстановяване на суми на клиенти, чиито туристически пакети са отменени между 1 март и 31 декември тази година, както и за покриване на разходите за основните дейности на туроператорите и агентите през тези 10 месеца.

✓ Агенцията по лекарствата на ЕС одобри употребата на Covid ваксината на Pfizer и BioNTech

Европейската агенция по лекарствата (ЕМА) одобри използването на ваксината срещу Covid-19, която беше разработена съвместно от американската компания Pfizer и нейния германски партньор BioNTech, разрешавайки на ЕС да започне ваксинациите в рамките на една седмица.

Ваксината е ефективна и срещу установения във Великобритания нов щам на коронавируса, заяви изпълнителният директор на германската компания "Байонтех" Угур Шахин.

ЕМА препоръчва да се предостави условно разрешение за пускане на пазара на коронавируната ваксина на Pfizer Inc. и BioNTech SE за употреба при хора над 16-годишна възраст. Становището на ЕМА е отправна точка за разрешаване от страна на Европейската комисия на използването на ваксината

"Нашата задълбочена оценка означава, че можем уверено да гарантираме пред гражданите на ЕС безопасността и ефикасността на тази ваксина и че тя отговаря на необходимите стандарти за качество. Работата ни обаче не спира дотук. Ще продължим да събираме и анализираме данни за безопасността и ефективността от тази ваксина за защита на хората, които приемат ваксината в рамките на ЕС", каза Емер Кук, изпълнителен директор на Европейската агенция по лекарствата.

"Препаратът ще бъде на разположение на всички 27 страни членки по едно и също време", категорична е Кук. Тя подчерта, че в момента няма доказателства, които да показват, че тази ваксина няма да е ефикасна срещу новия щам на коронавируса, открит във Великобритания.

Европейският лекарствен регулатори допълни, че употребата на Covid ваксината при бременни жени трябва да се решава за всеки отделен случай.

ЕМА не разполага с достатъчно данни от клиничните изпитвания на компаниите относно потенциалните рискове при бременни жени, заяви на брифинг Харалд Енцман, председател на Комитета по хуманни лекарства към ЕМА (CHMP). Агенцията може да промени препоръката си, ако стане налична повече информация, допълни той.

"Ще работим на коледните празници, така че ваксината да стигне до всяка страна в Европейския съюз и ваксинирането да започне без забавяне", увери директорът на BioNTech - Угур Шахин.

[ЕС се е договорил да плаща по 15,50 евро за една доза от ваксината](#), сочи вътрешен документ, цитиран от Ройтерс.

Междувременно Интерпол предупреди, че доставките на ваксината до всички точки на Европа крие риск от покушения. "Очакват се кражби, влизане с взлом в складови помещения и нападения над камиони, превозващи ваксината", заяви в интервю за германската преса Генералният секретар на Интерпол Юрген Щок.

След като получи зелена светлина от Европейската агенция по лекарствата (ЕМА), последната стъпка е ваксината да бъде одобрена от Европейската комисия, което се очаква през следващите дни. ЕК обикновено следва съветите на ЕМА, напомня Ройтерс.

Подготовката за пускането на ваксината идва в момент, когато беше идентифициран силно заразен нов щам на коронавируса във Великобритания, което предизвика хаос в целия европейски регион, като редица страните прекъснаха връзките с Обединеното кралство и нарушиха търговията преди коледните празници.

Пандемията от Covid-19 вече уби около 470 000 европейци и набира темпо през зимните месеци, което доведе до допълнителен натиск върху европейските икономики. Много правителства наложиха по-строги ограничения върху домакинствата, за да се опитат да ограничат втора вълна от инфекции и да избегнат пренатоварване на здравните системи.

Ръководителят на ЕК Урсула фон дер Лайен вече определи началото на съвместната ваксинация в ЕС да започне през периода 27-29 декември.

Държавите от Европейския съюз, включително Германия, Австрия и Италия, заявиха, че планират да започнат ваксинации от 27 декември, тъй като Европа се опитва да догони САЩ и Великобритания, където използването на Covid-ваксината започна по-рано този месец.

Студенти медици, пенсионирани лекари, фармацевти и войници са включени в европейска безпрецедентна по мащаб кампания за ваксинация.

Поетапният подход на имунизация означава, че здравните работници и възрастните жители на старческите домове са приоритетни за първоначални ваксинации, като повечето национални ваксинационни схеми могат да достигат до широката общественост най-рано към края на първото тримесечие на 2021 г.

Целта на 27-членния ЕС е да покрие чрез ваксинация 70% от общо 450 милиона европейци.

Investor.bg

✓ Близко 352 млн. лева са вложени в обекти за екология през 2019 г.

Най-много налични дълготрайни материални активи с екологично предназначение има в Югоизточния район, а най-малка наличност е отчетена в Северния централен район

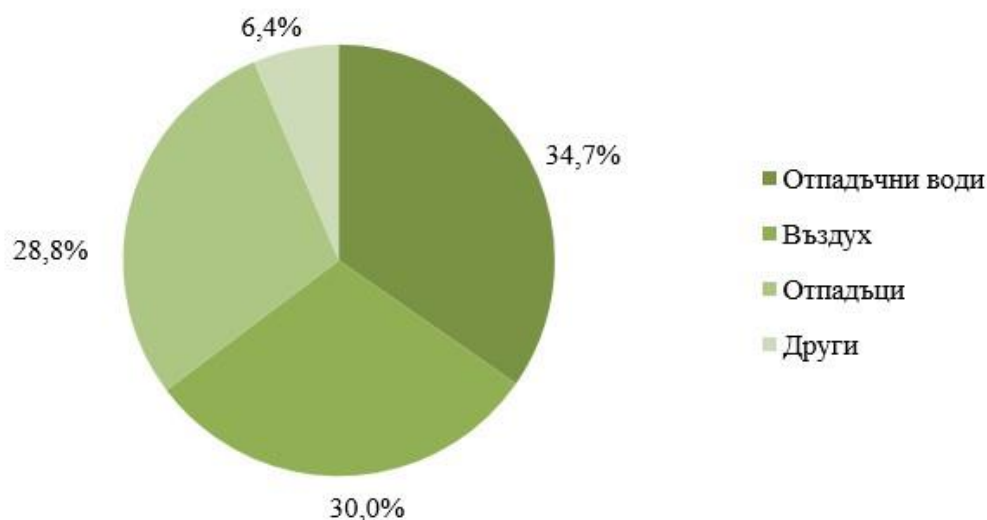
Общата отчетна стойност на придобитите дълготрайни материални активи с екологично предназначение (ДМА - ЕП) през 2019 г. е 351,8 млн. лева. Това показват изчисленията на Националния статистически институт.

Преобладаващата част от тях са за отвеждане и пречистване на отпадъчните води – 33,6%, третиране на отпадъците – 32,9%, опазването на въздуха – 27,9%. В направление „Други“ за опазване на околната среда придобитите през миналата година ДМА възлизат на 19,8 млн. лева (5,6%).

Делът на наличните в края на миналата година по отчетна стойност ДМА с екологично предназначение възлиза на 4,8% от общите дълготрайни материални активи в страната. Това се оценява на 9,889 млрд. лева. Според разпределението по основните направления за околната среда делът за пречистване и отвеждане на отпадъчните води (производствени и селищни пречиствателни станции, канализационна мрежа и др.) е 34,7%, на съоръженията за опазване на въздуха – 30%, и за третиране на отпадъците – 28,8%.

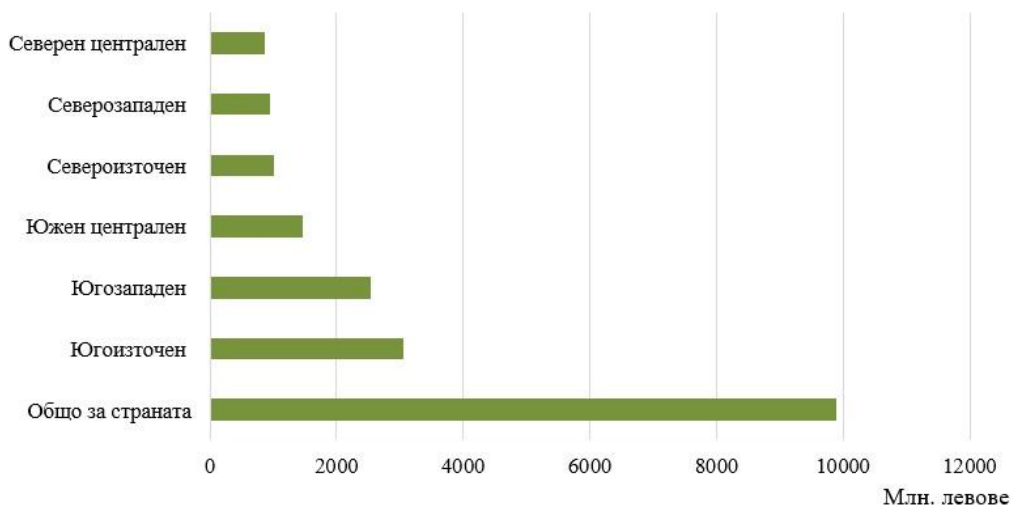
Не се наблюдава съществена промяна спрямо предходните години в относителния дял на активите, разпределени по направления за околната среда, посочват от НСИ.

Наличност на дълготрайните материални активи с екологично предназначение по екологични направления към 31 декември 2019 година

Регионалните данни сочат, че в края на 2019 г. най-много налични ДМА с екологично предназначение има в Югоизточния район на страната (отчетната стойност е 3,048 млрд. лева), а най-малка наличност е отчетена в Северния централен район (870,1 млн. лева).

Наличност на дълготрайните материални активи с екологично предназначение по статистически райони към 31 декември 2019 година

Разпределението на данните по икономически дейности за 2019 г. показва, че значителна част от ДМА с екологично предназначение са съсредоточени в сектор „Промишленост“ – 5,789 млрд. лева (58,5%) от наличните в края на годината и 204,9 млн. лв. (58,2%) от придобитите в страната.

Преобладаващата част от придобитите ДМА с екологично предназначение са отчетени в секторите: добивна и преработваща промишленост – 54,6%, производство на енергия, доставяне на води – 29,8%, канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване (специализирани производители на услуги за опазване на околната среда) – 15,7%.

В категорията „други дейности“ (сектор на услугите, вкл. държавно управление) наличните в края на годината ДМА - ЕП се оценяват на 4,052 млрд. лева (41%), а въведените в действие (придобити през годината) – 130,5 млн. лева (37,1%).

Разходи за опазване на околната среда

През 2019 г. делът на наличните в края на годината разходи за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи с екологично предназначение възлиза на 2,4% от общите разходи за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи в страната.

Извършените екологични разходи (инвестиции и текущи разходи) се оценяват на 2,308 млрд. лева и се разпределят по направления за околната среда за: отпадъчни води - 18%, опазване на въздуха -11%, третиране на отпадъци - 63%, други - 8%. Текущите разходи са с преобладаващ дял в общите екологични разходи – 80,3%. По-голямата част от общите разходи са извършени за опазване на въздуха, събиране, третиране и обезвреждане на отпадъци и за отвеждане и пречистване на отпадъчните води.

Делът на разходите за опазване и възстановяване на околната среда от произведения брутен вътрешен продукт е 1,9% и е основен измерител на предприетите от обществото и държавата мерки за намаляване на натиска върху околната среда.

Дял на разходите за опазване и възстановяване на околната среда от БВП

Водовземане

През 2019 г. в страната са иззети 5,435 млрд. м3 пресни води, което е с 0,2% повече спрямо 2018 година. Иззетите повърхностни води се увеличават с 0,3% и съставляват около 90% от иззетите пресни води. Увеличава се черпенето на вода от сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ с 12,2% до 812 млн. куб. метра.

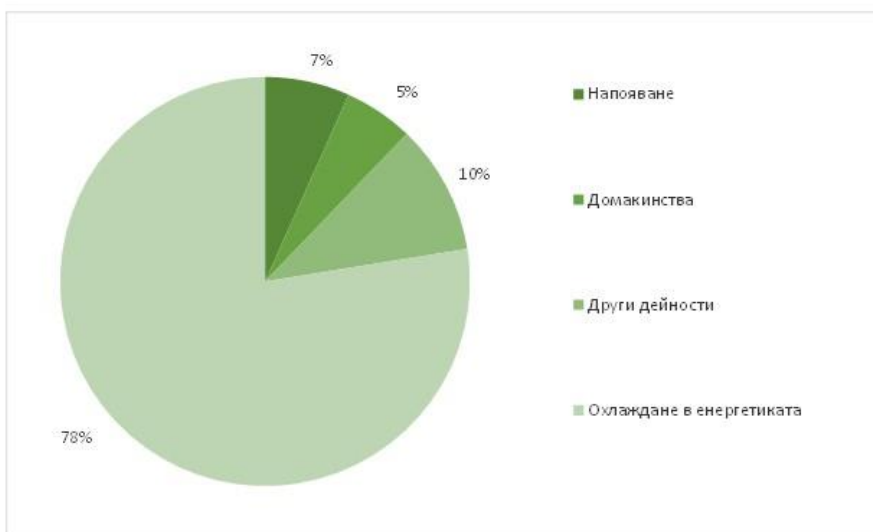
Същевременно с това НСИ отчита спад на иззетите води за охлаждане в енергетиката с 2,1% до 3,756 млрд. м3, като делът им е 65,2% от иззетата прясна вода. Отчита се спад при добитата вода от подземни източници - с 0,8% спрямо 2018 година. 80,4% от иззетите подземни води са за целите на общественото водоснабдяване (ВиК).

Структурата на водовземането в страната е относително устойчива. През 2019 г. най-значим е делът на водите за сектор „Индустрия“ – 69,1% от пресните води, следват ВиК сектора (15,5%) и сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ (14,9%). Една част от иззетите води са за крайно потребление, а останалата част са загуби на вода (течове, изпарения, неточности при измерването и други физически загуби).

Използвана вода

Водата се осигурява чрез обществено снабдяване (ВиК), напоителни системи, собствено или друго снабдяване. През 2019 г. общото количество на използваната прясна и непрясна вода в страната е 4,58 млрд. м3, като спрямо 2018 г. намалява с 1,5%. С най-голям дял във водоползването са водите за охлаждащи процеси в енергетиката (77,5% от използваната вода), като спрямо 2018 г. намаляват с 2,1%. Тези води се осигуряват предимно от собствено снабдяване и след употреба обикновено се връщат обратно във водоизточника. Използваната вода за напояване на земеделски култури през 2019 г. (307 млн. м3) нараства с 5,5% спрямо 2018 година. Потреблението на питейна вода от домакинствата през 2019 г. (250,5 млн. м3) остава близо до равнището на предходната година.

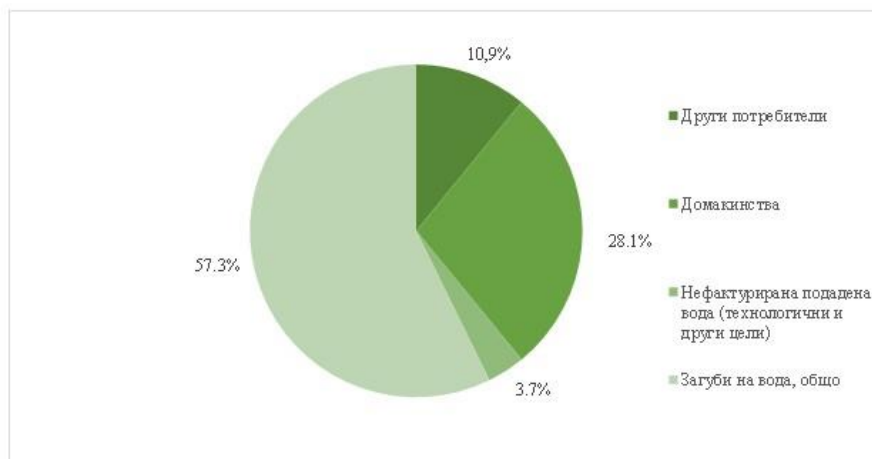
Структура на използваната вода по основни дейности през 2019 година

Обществено водоснабдяване (ВиК)

Подадената вода от ВиК през миналата година е 890,5 млн. м3, което е с 0,6% повече спрямо 2018 година. Доставената вода на крайните потребители (фактурирана) през 2019 г. съставлява 39,1% от подадената вода, а тази за технологични, противопожарни и други цели вода (нефактурирана) е 3,7%. Общите загуби на вода през 2019 г. се оценяват на 509,9 млн. м3, или 57,3% от подадената вода (56,4% за 2018 г.). Преобладаващата част са загубите при транспорта на водата (реални загуби), като през 2019 г. те се оценяват на 434,7 млн. куб. метра.

Структура на подадената вода от общественото водоснабдяване през 2019 година

С обществено водоснабдяване е свързано 99,4% от населението в страната. Среднодневното потребление на питейна вода от домакинствата през 2019 г. се оценява на 99 л на човек.

През миналата година 6% от населението в страната е било на режим на водоснабдяване поради недостиг на вода, предимно сезонен.

Общата дължина на водопроводната мрежа (експлоатирана от ВиК) през 2019 г. е над 75 хил. км, от която новоизградена 60 км и реконструирана/подменена 616 километра.

Отвеждане и пречистване на отпадъчни води

От икономиката и домакинствата през 2019 г. са образувани около 418 млн. м³ отпадъчни води и 3,484 млрд. отработени води от охлаждащи процеси.

С най-голям дял са отпадъчните води, образувани от битовия сектор – 64,3% от общото количество (без преработените води от охлаждане). Преобладаващата част от тях се отвеждат в обществената канализация и селищните пречиствателни станции за отпадъчни води (СПСОВ).

От сектор „Индустрия“ през 2019 г. са образувани около 98,8 млн. м³ отпадъчни води, като 83,2% от тях са отведени във водни обекти. Делът на пречистените води съставлява 62,8% от отведените във водни обекти индустриални отпадъчни води.

Общият обем на отведените отпадъчни води във водни обекти от икономическите дейности, домакинствата и обществената канализация (вкл. дъждовни и др.) се оценява на 715 млн. м³ (без охлаждащите), от които 74,6% са третираны в селищни и производствени пречиствателни станции.

През 2019 г. в страната са регистрирани 173 действащи селищни пречиствателни станции за отпадъчни води, от които 109 с капацитет над 2 хиляди еквивалент жители. Преобладаващата част от станциите са с вторични методи на третиране и допречистване с азот и фосфор.

Общата дължина на канализационната мрежа (експлоатирана от ВиК) през 2019 г. е с дължина 12 353 км, като новоизградената е 65 км, а реконструираната/подменената - 31 километра.

✓ Завърши ремонтът на виадукта „Потоп“ при 19-ти км на магистрала „Хемус“

Във вторник приключва изграждането на 12 км участък на АМ „Тракия“

В рамките на днешния ден завърши ремонтът на платното за София на виадукта „Потоп“ при 19-ти км на автомагистрала „Хемус“. Досега преминаването в близо 2-километров участък (между 18-ти и 20-ти км) се извършваше двупосочно в ремонтираното през лятото платно за Варна, съобщава Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ).

Съоръжението е с дължина 525 м. В експлоатация е от 1975 г. и досега не е било ремонтирано. Възстановителни дейности са извършени на горното и долното строене на моста. Премахната е изцяло старата настилка, ремонтирани са стълбове, греди, ригели и лагери. Виадуктът е с нова хидроизолация, фуги, асфалт, парапети, ограничителни системи и т. н., информират от АПИ.

От агенцията добавят, че във вторник, 22 декември, приключва ремонтът в платното за София в 12-километровия участък от АМ „Тракия“ между пътните възли „Белозем“ и „Оризово“. Досега движението преминаваше в ремонтираното платно за Бургас. Строителните дейности стартираха в началото на октомври като първо се обнови платното за Бургас, а след това и в посока столицата. Те са част от започналия поетапен ремонт на общо 52 км от АМ „Тракия“. Отсечката е с нова асфалтова настилка, подобро отводняване, нова хоризонтална маркировка, пътни знаци и ограничителни системи.

Изпълнителят на обектите - държавното дружество „Автомагистрала“, което отговаря за поддържането на участъците от „Хемус“ и „Тракия“, работи максимално мобилизирано, за да може предвидените строителни дейности да приключат преди предстоящите Коледа и Нова година и шофьорите да пътуват спокойно, безопасно и удобно. Със завършването на строителните работи сега единственият магистрален участък, на който има въведена временна организация заради ремонтни дейности ще бъде в района на тунел „Витиня“ на АМ „Хемус“. В предстоящите почивни дни, както е и в момента, леките автомобили ще преминават двупосочно в ремонтираната тръба за Варна.

„Витиня“ е най-дългият пътен тунел у нас - 1195 м, и е в експлоатация от 1984 г. След ремонта съоръжението ще бъде изцяло в съответствие с европейската директива 2004/54/ЕО за минималните изисквания за безопасност на тунелите на Трансевропейската пътна мрежа (TEN-T). В тази връзка той ще има три напречни тунелни връзки, които ще свържат двете тръби на тунела. Изграждат се две пешеходни и една шосейна връзка, които да се ползват за евакуация на хора и автомобили, както и за достъп на линейки, пожарни и други специализирани автомобили в случай на авария в една от тръбите. По този начин съоръжението изцяло ще отговаря на европейските изисквания.

Тунел „Витиня“, заедно с тунел „Траянови врата“ на автомагистрала „Тракия“, ще са първите в страната с внедрена система „Тетра“, която се управлява от МВР и ще дава информация в реално време и възможност за бързо предупреждение, реакция и взаимодействие по време на кризисна ситуация. Агенция „Пътна инфраструктура“ има ангажимент към изграждането на техническата инфраструктура в съоръженията. С новите технологии ще може да се подава информация към ситуационните центрове на АПИ, МВР, пожарната, за да се реагира на първата минута и така да се осигури бърза реакция при рискови инциденти.

В тръбата за София на тунел „Витиня“ се изгражда осветителна система с адапционно осветление в двата ѝ края и водещо осветление, каквото има и в тръбата за Варна. Видеонаблюдението ще е без слъпа точка в целия тунел. Доставени са дизелов агрегат за аварийно електроснабдяване, вентилационни системи, система за събиране на опасни разливи от настилка, „умни“ знаци с указания и информация и др.

Ремонтните дейности в тръбата за София започнаха през 2018 г., веднага след като приключи работата в тръбата за Варна. През миналата година бяха направени множество изследвания с георадар и геологически сондажи, при които се установиха кухини както между първичната и вторичната облицовки, така и между първичната облицовка и скалния

масив. Комплексни са причините за наличието на кухини, някои от които са със значителни размери. Една от тях е местоположението на тунела в Гогинския разлом. Освен това технологиите по време на строителството му преди близо 40 години са били различни от сегашните - при изграждането на съоръжението не е положена хидроизолация по цялото сечение на тунелната тръба, в резултат на което води от скатния масив са увредили носещата конструкция на тунела. Установените нарушения наложиха извършване на пълно обследване на съоръжението. Направени са множество проучвания и експертизи, които показаха, че необходимият ремонт ще е по-сложен и ще отнеме повече време от първоначалните очаквания и се налага да бъдат предприети спешни аварийни мерки. За заздравяване на тунела и попълване на кухините между първичната облицовка и скалния масив е инжектиран 3500 куб. м специален бетонов разтвор през направени за целта 3000 отвора. Още над 6000 куб. м бетонов разтвор е инжектиран между първичната и вторичната облицовка. След това е извършено укрепване на масива и тунелните облицовки, за което са изпълнени над 7000 анкера с обща дължина около 70 км. Всичките са инжектирани с около 600-700 литра циментов разтвор за всеки анкер.

Положена е над 33 600 кв. м хидроизолация по цялата дължина на тръбата за столицата. Изградена е сложна дренажна система, която отвежда водите, задържани от хидроизолацията и предпазва новата първична носеща облицовка. Строителите изграждат и системата за опасни разливи. В резултат от всички дейности тунелът вече ще е напълно сух за разлика от времето преди ремонта, когато в него винаги имаше течове.

БНТ

✓ Бронирани машини за Сухопътните войски ще се правят в Търговище

Бронирани машини за Сухопътните войски - третият голям проект за модернизация на армията, най-вероятно ще се правят в завода "Терем" в Търговище. Това стана ясно от думите на министъра на отбраната Красимир Каракачанов, който посети завода заедно с премиера Бойко Борисов.

Премиерът видя някои модернизиран танкове Т-72. Миналата седмица именно държавният завод подписа договор с Министерството на отбраната за модернизация на 44 танка Т-72 за над 78 млн. лв.

Премиерът напомни, че тази година е подписан и договор за покупка на два модулни патрулни кораба за Военноморските сили и нови изстребители за авиацията.

Ще купим нови бронирани машини, а тия танкове ще ги осъвременим, те са си добри танкове. С тоя нов щам внимавайте много, ние след обяд имаме заседание, да се разберем всички европейски държави, защото вече е и в Италия, и на други места, коментира премиерът Борисов.

"Модернизацията на Т-72. Основният боен танк на Българската армия. Завършваме проекта с осигурени пари. Миналата сряда са гласувани на Министерския съвет. Договорът е подписан с "Терем"-Търговище и се почва да се работи, допълни вицепремиерът Каракачанов.

✓ В сила е разширен списък на хората, които могат да дойдат от Великобритания

От полунощ влезе в сила разширен списък на хората, които могат да влязат на територията на България от Великобритания.

Освен българските граждани постоянно пребиваващи у нас медицински работници, доставчици на лекарства, инвеститори, сезонни работници, както и официални лица ще могат да пристигнат в страната, като за тях е задължителна 10-дневна карантина.

Заповедта на министъра на здравеопазването е в допълнение на забраната, с която границите на страната бяха затворени за всички, които пристигат от Обединеното кралство, след като там беше установен нов щам на коронавируса. За българските граждани, които са блокирани във Великобритания, заради затварянето на границите с Франция е поискан транзитен коридор. На работно съвещание на правителството вчера беше решено - до края на януари да останат в сила мерките свързани с ограниченията за пристигащите от Острова.

"Ден по-рано да се окаже, че този вирус не е това, за което се говори, веднага ще освободим, ние сме направили до 31-ви януари, за да се предпазим от това, че през ден-два променяме заповеди. Може някои от българите, които идват, да се сърдят за карантината, да им е тежко, но те идват от Лондон, където е забранено движението, така че ние само ги молим да не заразят, ако не дай боже някой е преносител на вируса, да си останат под карантина. Полицейски патрули довеждат, разтоварват, връщат се, или минават транзитно - заминават. Да не се струпват на КПП-тата", заяви премиерът Бойко Борисов.

✓ Близо 350 български превозвачи са в капана на блокадите във Великобритания

От вчера заради новия щам на вируса се създаде транспортен хаос не само по летищата. Заради ограниченията, въведени във Великобритания и в Европа километрични опашки имаше по границата и на пристанищата към Великобритания. Километрична беше опашката в Дувър.

Неделчо Димитров пътува от Англия за Белгия и след това се прибира в България. В момента се намира на магистралата в посока Дувър, където тече процедура по освобождаването ѝ. Вчера тя беше блокирана от над 2000 камиона.

"Скоро ще се приберем. Мисля, че отвориха пристанището, отвориха и евротунела. Разбрах на 21-ви сутринта, имаше пътни табели, но нямаше как да реагираме отрано", разказа шофьорът.

Той допълни, че докато чакат, не са получили никаква информация от властите, дали са им само вода. Изрази надежда, че няма да има проблеми и ще може да се върне в България. Заради транспортния хаос се движи с 14 часа закъснение.

Николай Рашков от Съюза на международните превозвачи заяви, че е можело да се вземат по-адекватни мерки.

"Вчера наблюдавахме опашката да нараства до 75 км, което е безумие, при положение, че спираме товарен трафик, като неведнъж сме чували, че рискът от пренасяне на заразата при международните шофьори е по-нисък, отколкото при другите граждани, които пътуват. Така че блокирайки Англия и европейската икономика за 48 часа, е нещо, което всички ще берем последствията оттук нататък", допълни той.

Според него, в навечерието на Брекзит, английското правителство е можело да направи коридор, за да може товарният трафик да не бъде засегнат. Той изрази мнение, че новият щам циркулира във Великобритания от септември, а затварянето на границите преди Коледа, в този момент е абсолютно безумие.

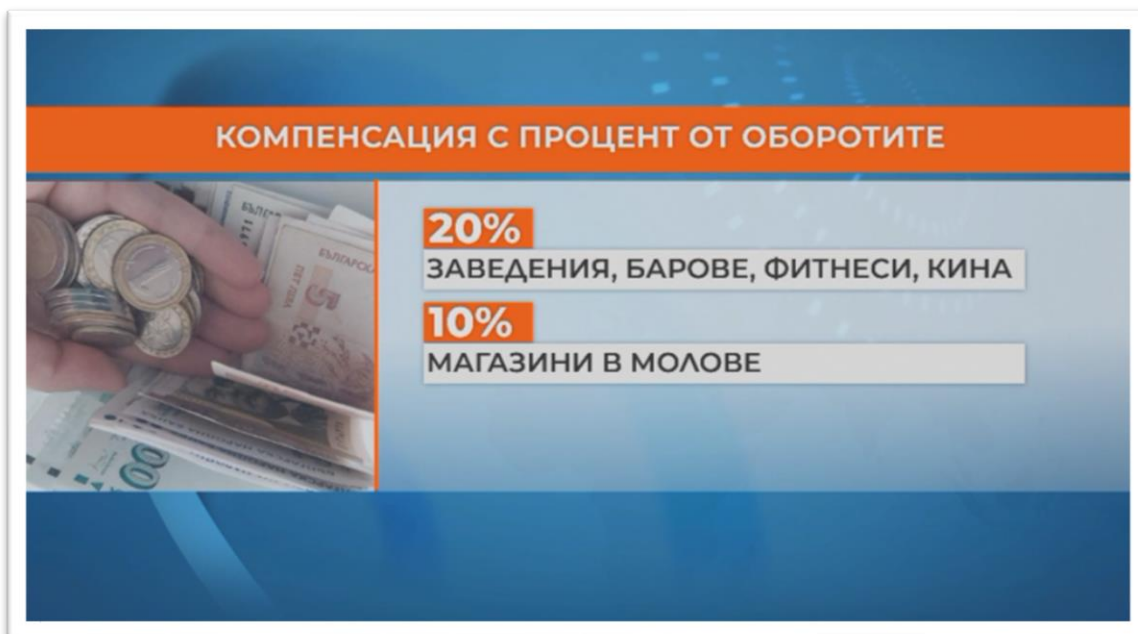
Близо 350 български шофьори бяха блокирани на границите в Обединеното кралство след затварянето. 50-80 са пряко на опашката, а другите са отбити по буферни паркинги.

✓ НАП компенсира част от оборотите на затворените от втория локдаун фирми

От вчера Националната агенция по приходите започна да приема заявленията за подкрепа на бизнеса, принуден да затвори през ноември и декември заради новите ограничителни мерки срещу разпространението на коронавируса. От приходната агенция ще компенсират част от оборотите им, реализирани през същия период на миналата година.

До 150 хил. лв. могат да получат затворените от втория локдаун фирми.

Всички затворени барове, ресторанти и фитнеси ще бъдат компенсирани с 20% от оборотите им. С 10% от оборотите им ще бъдат компенсирани всички затворени магазини в моловете.

Кандидатите трябва са юридически лица или еднолични търговци и да отговарят на критерии за обороти. Документите се подават чрез електронния портал на НАП.

"Попълват се данни за оборота за съответните периоди на миналата година, които са били засегнати, или ако става дума за януари 2021-ва, за същия период на 2020г. Посочват се обектите, посочва се юридическото лице, посочва се оборотът за целия този период от време както в брой, така и по банков път, и след това документите се изпращат в НАП", обясни говорителят на НАП Росен Бъчваров.

Таня Стоянова е управител на бирария в Пловдив. Смята, че мярката е добре замислена, но не покрива цял сектор от бранша.

"В случая не можем да се възползваме, тъй като ние сме фирма, създадена в началото на тази година и функционираме от май месец реално. Смятам, че в случая е пропуснат цял един сегмент от тези фирми, създадени от януари до средата на март, когато стана ясно, че ще има такава пандемия", коментира тя.

От НАП обясниха, че ако фирмата е регистрирана тази година, това трябва да е станало преди 1-ви октомври и се взема оборотът за същия месец.

Според асоциацията, обединяваща утвърдените световни марки магазини в моловете, мярката се нуждае от ремонт.

"Крайно недостатъчно е и поставя тези хора, които досега са били данъкоплатци, да не могат да продължат да внасят в хазната оттогава, когато времената се променят на по-добри. Една Гърция, разглеждахме мерките вчера за нея, поема 80% от наемите на търговците, с цел да гарантира оцеляването както на наемодателите, така и на самите търговци", коментира секретарят на Българската ритейл асоциация Рая Попова.

Министърът на икономиката увери, че ще се разшири обхватът на мярката.

"Ще имаме разширяване на мярката, за да достигнем до всички компании, които се нуждаят от тази мярка. Нека да кажем, че тя ще бъде отворена не само 2 седмици, а за четири", заяви той.

Министър Борисов посочи, че в момента се разглеждат над 3 хил. и 300 проекта по програмата за подпомагане на микропредприятията, а днес ще бъде обявена допълнителна подкрепа за средните фирми.

✓ Представители на блокирани бизнеси на протест за връщане в работен режим

Затварянето на търговските центрове, ресторантите и кафенетата изкара на протест представители на браншовете засегнати от мерките наложени заради COVID кризата.

В Пловдив и Бургас хора се събраха за да заявят, че се чувстват дискриминирани. Тези, които нямат право да работят в момента са притеснени и от загубите, които търпят заради локдауна. И настояват да получат разрешение да отворят обектите си за предстоящите празници.

Спонтанните протести на представителите на затворените бизнеси осветиха проблемите на наематели на магазини в търговските центрове, управители на ресторанти, кафенета, бармани и сервитьори.

Хората, които са без работа от 27 ноември смятат, че мерките ги превръщат в изкупителна жертва на ковид кризата и искат правилата да са еднакви за всички.

Очакват да им позволят да работят по празниците при спазване на правилата за дистанция, дезинфекция и дисциплина. Хората са категорични, че в ковид кризата е нарушено конституционното им право на работа. Само в един от търговските центрове на Пловдив при първото затваряне са фалирали около 30% от магазините, а сега се опасават, че може да са повече.

Представители на блокираните бизнеси в Пловдив вчера застанаха под прозорците на Общинската администрация. И заявиха, че имат нужда от подкрепа. Опитите за диалог с областния щаб за смекчаване на ограниченията ударили на камък.

Бармани и сервитьори също са в затруднение. Заведенията изпълняват само доставки до адрес.

Затварянето беше сложно и ще струва много и на бюджета според социалния министър Деница Сачева.

Деница Сачева - министър на труда и социалната политика: Решението да затворим беше изключително трудно, защото то ще ни струва около 250 милиона лева допълнително.

До края на годината продължава да действа мярката "Запази ме", а след 1 януари влиза в действие и програмата 75 на 0. Но търговци, бармани и сервитьори пресмятат, че времето им изтича. Защото спестените пари свършват.

✓ Ивайло Калфин: В България пари има, но не се знае как да се похарчат

Вирусът изненада всички, включително тези, които си мислеха, че са най-големи и най-мощни. Сравнението между нашите и други управляващи, които са в същата ситуация, не е в полза на нашите. Това коментира в "Още от деня" Ивайло Калфин, бивш социален и външен министър.

"Според доклад на Европейската сметна палата, който сравнява икономическите мерки до края на юни, се вижда, че реакцията на ЕС за три месеца е за 3,5 трилиона евро, което е около 27 % от БВП. Това ако го пренесем на българска територия, означава да бяхме похарчили около 30 млрд. само за три месеца. Ние още не сме похарчили 1,5 млрд. Там има процент от БВП, който всяка страна е похарчила. Ако средното е 27 %, Германия харчи 43 % от БВП, Италия харчи над 30, Литва – 29 % от БВП. България харчи 2 %. В България се дадоха най-малко пари. Общо мерките, които са взети от страните членки по този доклад, са 1250. Това средно прави около 40 мерки на държава. В България трудно може да измерите 40 мерки в първите три месеца за овладяване на кризата", каза Калфин.

По думите му в България пари има, но не се знае как да се похарчат.

"ЕС още април-май месец преразпредели неизразходваните средства и допълнително даде на страните, които на европейско равнище не се бяха изразходвали. Това за България означаваше 2 млрд. лв. Те се получават, след като се изпълнят мерките. Тези пари не са стигнали до бизнеса и до хората, за да си ги искаме обратно. Пари има, но правителството няма нито набора от мерки, които използват другите страни, нито идея как точно и на кой бизнес да помогне", заяви Калфин.

При нас се харчат малко пари без идея. Пари има, няма идеи къде да отидат, повтори той.

Целия разговор гледайте във [видеото](#).

✓ Заради новия щам "Тойота" затваря заводите си във Франция и Великобритания

Японският автоконцерн "Тойота" спира работата в двата си завода във Франция и Великобритания заради ситуацията с мутиралния коронавирус, съобщи агенция Киодо.

Днес работа спира заводът за двигатели във Великобритания, а от утре няма да работят и поточните линии за асемблиране в страната. А от 23-ти врати затваря и заводът за производство на гуми във Франция. Всички служители излизат в коледна ваканция.

Концернът е взел решението заради опасения, че може да има срив на доставките на детайли. Причината - преустановеното движение между Великобритания и останалите държави.

[В. Труд](#)

✓ Махат хартиените касови бележки

При онлайн пазаруване и плащане с мобилни телефони

Правят работна група за промените

Фискалните устройства може да изчезнат от магазините

Хартиените касови бележки постепенно може да бъдат премахнати, като това първо ще стане при онлайн покупки и при плащане с мобилен телефон в магазина. А самите касови апарати може да изчезнат от магазините. Предложението да бъде въведена софтуерна фискализация беше направено от представители на бизнеса по време на онлайн семинар на НАП за електронната търговия.

"Приемам аргументите за необходимостта от въвеждане на софтуерна фискализация и предлагам да се започне от електронната търговия", каза изпълнителният директор на НАП Галя Димитрова. Според нея, ако новият начин за отчитане на продажбите е ефективен и се увеличи коректното плащане на налозите от страна на търговците, може да се разшири сферата на приложение. За целта Галя Димитрова постави задача работна група да представи рамките на необходимите промени.

Софтуерната фискализация беше разяснена от Иван Аржентински от Българската асоциация по информационни технологии (БАИТ). При нея след плащане от клиента към търговеца данни за сумата и стоката се изплащат в реално време към фискален оператор, който ги обработва. А търговецът връща на клиента електронен фискален бон - по мейл или директно на телефона му.

Ролята на фискален оператор може да играят познатите касови апарати, но може да бъде и един касов апарат за цял магазин, в който има няколко продавачки. Възможно е данните за оборота да се съхраняват във фискална памет (която в момента е в касовия апарат), която се намира в център за данни на стотици километри от самия магазин. И търговецът само да наема тази фискална памет, където да съхранява данните за оборота. Възможно е ролята на фискален оператор да играе и специализиран софтуер, стана ясно от думите на Иван Аржентински. Според него още през 2021 г. може да започне издаването на електронни касови бележки при онлайн пазаруване и плащане с мобилен телефон. А постепенното премахване на познатите касови апарати може да стартира от 2022 г.

Сайтове ще ни напомнят, че трябва да плащаме налози

От НАП получават данни от куриерските фирми за доставените стоки с наложен платеж.

Данъчни проверяват дали онлайн търговците плащат налози като се правят на клиенти и поръчват стоки онлайн. През тази година вече са направили 241 такива проверки, като в 65 от случаите търговецът е хванат в нарушение, стана ясно по време на онлайн семинар на НАП.

Шефът на дирекция „Комуникации“ в НАП Росен Бъчваров предложи онлайн платформите за обяви за продажби и НАП да направят така, че информацията за дължимите от търговците данъци да достигне до максимален кръг хора. Практика в някои страни е например, когато човек качи в сайт своята 50-та или 100-на обява за продажба, софтуерът да му напомня, че за онлайн търговия се дължат данъци и е добре да се регистрира като едноличен търговец или да си направи фирма.

Ако в интернет човек продава старите си вещи, не дължи данъци. Но ако е купил стока с цел да я продаде, т. е. продава с цел печалба, данъци трябва да бъдат платени. За целта от НАП получават данни от куриерите за изпратените от хора и фирми стоки с наложен платеж. През 2020 г. от НАП са установили всички с приходи от онлайн продажби за над 5000 лв. 9268 от тях са потърсени по телефона, за да им бъде напомнено, че трябва да платят данъците си. 37% от тях са подали данъчни декларации, в които са обявили задължения за 25 млн. лв. На останалите ще бъдат направени проверки и ревизии.

✓ Марияна Николова: 30% са резервациите в зимните курорти в момента

30% резервации имаме в момента в зимните курорти. Това заяви в Пампорово вицепремиерът и министър на туризма Марияна Николова.

„Ние получаваме над 1 млрд. приходи от туризма, а засега имаме 70% спад на резервациите. Ако осигурим това необходимо спокойствие на туристите, вярвам, че всички ще дойдат в планината, защото тя наистина е необходимото спокойствие, дава и закаляването, от което се нуждаем“, заяви министър Николова.

По думите ѝ браншът ще се възстановява минимум две години от сегашната криза. „За новото начало обаче ще говорим от май - юни следващата година, тъй като всички разчитаме основно на ваксината. Очакваме доставката ѝ в края на

месец декември и това малко успокоява дотолкова, доколкото рестартът на туризма ще е необходим, защото се знае, че ваксината е тази, която дава надеждата в момента“, коментира министър Николова.

Относно локдауна във Великобритания, вицепремиерът коментира, че по принцип има канселация на резервации оттам. „Има ограничения на пътуването с англичаните и тази година няма да разчитаме на чуждестранните туристи от Великобритания, ще разчитаме на вътрешния туризъм, както и на балканските страни, тъй като те ползват индивидуален транспорт и ще могат да достъпят до нашите курорти. Имаме резервации от сърби, турци, гърци, туристи от Северна Македония, така че ако всичко е спокойно и е под контрол, аз разчитам, че ние ще имаме посещения от нашите съседни страни. Предполагам, че и румънските гости ще проявят интерес, но за нас най-важно е границите да бъдат отворени и да се ползва засега задължителния PCR, защото много е важно ние да можем да осигурим тази мобилност на тези туристи, които искат да посещават нашите курорти“, уточни министър Николова.

Тя допълни, че към настоящия момент около 156 млн. има допълнителна мярка в Министерството на икономиката за компенсации. „В сектор „Туризъм“ помощите са над 56 млн., включително за туроператорите и турагентите, както и компенсациите за държавната помощ за 35 евро на седалка за чартърните полети. Обмисляме и допълнителни мерки, които в момента се обсъждат от Министерството на икономиката, които ще бъдат съответно и обявени в зависимост от това каква е обстановката. Мярката 60/40, която за нашия бранш е 80/20, все повече се ползва и тя ще продължи така, както правителството заяви. И допълнителните 290 лв., които се получават по тази мярка за момента се ползва от нашия бранш, както и намаляването на 9% на ДДС в сектор „Ресторантьорство“ и то също даде голяма глътка въздух и горе-долу 80% от бранша е спасен от тази мярка“, каза още вицепремиерът Марияна Николова

✓ Решават след Коледа за новата мярка “Запази ме”

250 млн. лв. струва удължаването на локдауна

Окончателният вариант на мярката за компенсации на бизнеса “Запази ме” ще бъде приет следващата седмица на последното заседание на Министерския съвет за тази година. Промяната предвижда работници в затворените бизнеси вместо 24 лв. на ден да получават от 1 януари по 75% от осигурителния си доход. Това заяви министърът на труда и социалната политика Деница Сачева при посещението си в многопрофилната болница в Добрич.

Относно програмата, която отвари Министерството на икономиката за подпомагане на бизнеса, пострадал от ограничителните мерки, министър Сачева допълни, че тя е най-бързата в историята на еврофондовете.

До този момент държавата е изплатила почти 100 000 лв. на затворените бизнеси, като кандидатствалите за подпомагане са около 4600 работодатели за 23 000 лица, заяви министър Деница Сачева. По думите ѝ решението да бъде удължен срокът на противоепидемичните мерки е взето трудно при отчитане на всички гледни точки и с приоритет да бъде запазен животът и здравето на гражданите. Това ще струва допълнително 250 млн. лева на държавата.

✓ СЗО: Новият щам на коронавируса не е "без контрол"

Новият щам на коронавируса, открит в Обединеното кралство, при който предаването на вируса е по-голямо, не е "без контрол", заяви Световната здравна организация, призовавайки да се прилагат санитарни мерки, които вече са се доказали като ефикасни, предаде Франс прес.

"Ние имаме ръст на възпроизводството на вируса много по-висок от 1,5 в дадени моменти от тази пандемия и го овладяхме. Тази ситуация следователно в този смисъл не е извън контрол", заяви Майкъл Райън, отговарящ за извънредните епидемиологични ситуации към СЗО.

Заради новия щам редица европейски страни прекратиха полетите от Обединеното кралство. Сред тях са Франция, Италия, Португалия, Германия, Испания, Ирландия, Нидерландия, Белгия, Скандинавските страни, Швеция, Финландия, Балтийските страни, България, Румъния, Хърватия, Чехия, Полша, Русия, Албания, Северна Македония. Мерките в тази насока влязоха в сила в различен момент и са с различна продължителност в различните страни. Индия, Канада, Турция, Хонконг, Иран, Израел, някои близоизточни страни, магребските страни, Аржентина, Салвадор, Чили, Перу също въведоха подобни ограничения.

В Дания също бяха открити девет случая на зараза с новия щам, наблюдаван във Великобритания, и затова Швеция затвори границата си с Дания.

СЗО има информация за над 10 случая на зараза извън пределите на Великобритания с въпросния щам, посочи днес експертът от организацията Мария ван Керхов, предаде ТАСС.

Един случай има в Австралия, Исландия, Италия и Нидерландия. В Дания има около 10 случая, каза тя и припомни, че става дума за променяща се информация.

Нова разновидност на коронавируса бе открита и в Република южна Африка и някои страни въведоха ограничения на полетите и от там. Според СЗО между двете нови разновидности няма връзка, предаде ТАСС.

Същевременно британски експерти изразиха хипотеза, че новият щам, наблюдаван във Великобритания, може да е способен да заразява децата, предаде Ройтерс.

Сега

✓ За COVID-помощи пред НАП ще се кандидатства до 20 януари 2021 г.

Приходната агенция ще компенсира затворените бизнеси, дори и да имат задължения към бюджета

НАП ще компенсира затворените бизнеси и за периода 22 декември 2020 - 31 януари 2021 г. след като последната заповед на здравния министър удължи локдауна за заведенията, фитнес залите, търговците в моловете, различни видове курсове и спортни занимания и др.

Поради тази причина срокът за кандидатстване за COVID-компенсациите през портала за електронни услуги на НАП се удължава до 20 януари 2021 г. Това съобщи вчера на пресконференция говорителят на НАП Росен Бъчваров.

Първоначално обявената мярка за подпомагане на закъсалите фирми предвиждаше от вчера, 21 декември, в двуседмичен срок да се подават заявления пред НАП, които също в двуседмичен срок да бъдат разгледани и одобрени, така че парите възможно най-бързо да пристигнат до фирмите.

НАП демонстрира вчера как става подаването на заявление чрез специален модул, разработен на [портала й за електронни услуги](#).

"Апелираме обаче фирмите да не бързат да подават заявления, а да изчакат да бъдат обнародвани в Държавен вестник последните изменения в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение", заяви говорителят на приходната агенция Росен Бъчваров. В поправките на закона са облекчени изискванията пред фирмите за кандидатстване за безвъзмездно финансиране, като е отпаднало условието те да нямат задължения към бюджета. Очаква се законът да бъде обнародван или днес - 22 декември, или в следващия вторник - 29 декември.

"Разбира се, фирмите, може да кандидатстват за компенсации и преди обнародването на закона, но по силата на действащите в момента разпоредби, НАП ще трябва да прави физическа проверка за наличие на задължения, което е нежелано от нас", каза Бъчваров. Той увери, че НАП ще спази обещанието си в двуседмичен срок да разглежда и одобрява подадените заявления, но парите не може да бъдат изплатени, докато Европейската комисия не нотифицира помощта. По-рано вчера социалният министър Деница Сачева съобщи, че нотификацията се очаква в началото на новата година.

Става дума за 156 млн. лв., които с решение на Министерски съвет и Народното събрание се пренасочват от ОП "Иновации и конкурентоспособност" към НАП, а тя от своя страна ще се разплати с одобрените кандидати. Правителството реши да включи НАП в схемата за подпомагане, след като мерките за предоставяне на безвъзмездна помощ от ОП "Иновации и конкурентоспособност" се оказаха изключително тромави. Микро и малките фирмите трябваше да чакат близо 4 месеца да бъдат одобрени за грантове. Подобно е положението и със средните предприятия, които тепърва подписват договори, след като кандидатстваха за финансиране през август.

"Предвидена е възможност за надхвърляне на бюджета от 156 млн. лв. при по-голям брой заявления, т.е. кандидатстването няма състезателен характер и всяка фирма, която отговаря на условията, ще получи финансиране", посочи Бъчваров. През миналата седмица правителството гласува префинансираните средства да бъдат компенсирани от ОП "Иновации и конкурентоспособност".

Освен, че ще приема заявления, НАП също така ще изплаща компенсациите на одобрените фирми. "Така приходната агенция ще стане и разплащателна, за да може парите максимално бързо да стигнат до засегнатите фирми", отбеляза миналата седмица премиерът Бойко Борисов.

През вчерашния ден модулът на НАП все още беше в тестови режим. Чрез него фирмите трябва посочат своя Булстат, име, адрес, засегнатите обекти, както и оборотите, които са реализирали през миналата година в същия период, в който през тази година не работят. Оборотите включват както тези, отразени на фискалните устройства, така и банковите обороти.

Фирмите от сектор Търговия - магазините в молоните, ще получат като компенсация 10% от оборота, реализиран в периода 27 ноември 2019 г. - 31 януари 2021 г. Останалите обекти - ресторанти, нощни заведения, фитнес зали и пр. - ще бъдат компенсирани с 20%. Максималната безвъзмездна помощ е 150 хил. лв. Парите ще бъдат изплатени на фирмите директно от приходната агенция.

НАП ще прави автоматични проверки на декларираните обороти на кандидатите, както и последващи проверки във фирмите, за да няма злоупотреби.

✓ ВКС: Парламентът кадрува с бонуси в съдебната власт

Върховният касационен съд (ВКС) поиска т. нар. кариерни бонуси за членовете на Висшия съдебен съвет и за инспектората към него да бъдат обявени за противоконституционни. ВКС [атакува](#) разпоредбите в Закона за съдебната власт пред Конституционния съд с мотив, че се нарушава независимостта на съдебната власт, равноправието пред законите и принципът на разделението на властите.

В началото на годината управляващите уредиха членовете на ВСС, ако поискат, задължително да бъдат повишавани след края на мандата им. Така например, ако някой районен съдия стане част от съвета, то след 5 години без конкурс той може да поиска да бъде назначен в който и да е окръжен съд. При инспекторите законът позволява ВСС да направи преценка на повишението. В момента се твърди, че главният съдебен инспектор Теодора Точкова например, чийто мандат изтече преди месеци, би предпочела да остане върховен съдия в София, отколкото да се върне в административния съд в Хасково, чийто председател беше, преди да оглави ИВСС.

Разпоредбата за ВСС обаче [беше атакувана в Конституционния съд от ВКС](#). Но преди конституционните съдии да да се произнесат, парламентът пак промени закона и предвиди и в този случай ВСС да има право на преценка. Сега върховните съдии сезират КС както за кариерните бонуси на членовете на съвета, така и за тези на инспекторите.

Според върховните съдии тази уредба допуска възможност за необосновани кадрови решения на основата на неясни критерии. Нормите, гарантиращи, че съдиите, прокурорите и следователите се избират по един и същи ред и ясни критерии, от колективен кадрови орган в самата съдебна власт, обезпечават независимостта на системата.

А с кариерните бонуси парламентът изземва оперативни управленски функции по кадруване в съдебната система, като със закон селектира определени категории лица, които да бъдат назначавани на определени позиции.

Върховните съдии не са съгласни също, че определени членове на ВСС и ИВСС ще заемат позиции в съдебната власт, а другите магистрати ще бъдат лишени от възможност да се състезават за тях. По този начин се създава привилегия на определена категория магистрати и ограничение на правата на друга.

✓ Суперкомпютърът поскъпна с 5 млн лв. за нов асфалтов път

Президентът Плевнелиев изчисли, че улицата ще докара обратно 400 млн. лева инвестиции

Министерството на финансите ще отпусне 5 милиона лева за нова улица до района, където се строи сградата на новия суперкомпютър в София. С това се похвалиха Министрите на икономиката и на финансите Лъчезар Борисов и Кирил Ананиев, президентът Росен Плевнелиев, столичният кмет Йорданка Фандъкова, както и българският еврокомисар Мария Габриел. Всички те инспектираха строителството на новото съоръжение.

"Днес наистина е знаков ден. Проведохме инспекция на сградата на хипер компютъра. България ще бъде утвърдена на световната сцена не само по линия на своята финансова стабилност, но и по линия на своята иновационна структура. Наистина знаков ден!", започна с хвалебствено слово министър Борисов. След което даде думата на кмета Фандъкова, която показа, че новата улица "Северна" ще бъде успоредна на бул. "Цариградско шосе" и ще е дълга около километър с две платна в посока и тротоар.

Ще се направи и разширение и на ул. "Йордан Венедиков", която ще свързва целия този комплекс с бул. "Цариградско шосе". "За всичко това беше необходима инвестиция от 5 млн. лв. Очаквам утре тези средства да бъдат отпуснати на Столична община от Министерския съвет", каза още столичният кмет. По нейни думи всичко това ще подпомогне инфраструктурата на суперкомпютъра. Финансовият министър Кирил Ананиев пък допълни, че правителството предвижда всяка година да отпусне 3 млн. и 800 хил лв, за експлатацията и дейността на този суперкомпютър.

Президентът Плевнелиев от своя страна пламенно благодари на министрите и Йорданка Фандъкова, че не са избрали "лесния път на популизма и критикарството", а работят за решаването на проблемите. Като пример той даде именно проекта за суперкомпютъра. Министерството на финансите е отпуснало 5 млн. лв. Ние днес правим първа копка на нова улица, която срещу инвестицията от 5 млн. лв. ще отвори инвестиция в същата тази зона за поне 200 млн. евро. Тоест с 5 млн. лв. ще привлечем инвестиции за 400 млн. лв.", смята Плевнелиев.

Той продължи с изчисленията: "Кои са тези проекти, които ще дойдат по протежение на тази улица. Френски лицей - инвестиция от над 10 млн. евро. Сграда на Държавната консолидационна компания - инвестиция от поне 50 млн. евро. После софтуерен университет. А накрая ще има още една висока сграда. Когато съберем тези проекти става сумата от 200 млн. евро", смята президентът.

✓ След реакторите ще нарежем и ТЕЦ-овете

България прие амбициозния европейски план за климата, но без готовност да го изпълни

Хубаво е, че сме минали вече по този път в енергетиката, за да знаем как да го извървим отново. След като се отказахме от четири здрави реактора в АЕЦ "Козлодуй", нищо не ни спира да се откажем и от ТЕЦ-овете на въглища, за да сме в крак с европейската зелена политика. Заместването им с други енергийни мощности, както постъпват развитите държави, е неясна перспектива, докато единственото сигурно нещо в момента е, че България трябва да намали до 2030 г. емисиите на парникови газове с 55% в сравнение с 1990 г.

На последния безсънен Европейски съвет в Брюксел премиерът Бойко Борисов морно склони по тъмно на 11 декември да завиши националната цел за декарбонизация (съкращаване на изпускания въглероден двуокис) от 40 на 55%, след като само два месеца по-рано бе обяснявал на същите европейски лидери, че зеленият капацитет на държавата има лимит, който не ѝ позволява да обещае нещо повече. Изведнъж се намери резерв, сякаш бе започнал да строи митичната АЕЦ "Белене", която би правила ток, без да изпуска пушеци. Нищо подобно - думата "Белене" той не смее да изговаря, за да не дразни американците, както не говори и за нови мощности в АЕЦ "Козлодуй", за да не дразни европейците (главно Германия), които са обявили отказ от ядрена енергия.

България трябва да замени остарялата си енергетика с по-модерна не само за да отговори на международните стандарти, но преди всичко за

да спре да трови собственото си население,

което и без това държи рекорди по смъртност. През ноември 2014 г. най-голямата ТЕЦ у нас "Марица-изток 2" бе определена от [Европейската агенция за защита на околната среда](#) като най-вредната за здравето на хората индустриална единица в целия ЕС. А общо изпусканията от българската енергетика 42,8 млн.т. CO₂ годишно означават по 6,05 т/човек, което е с 38% повече от средното в света (4,37 т/човек). Това се дължи до голяма степен на вехтите въглищни централи, които горят нискокачествени лигнитни въглища. Те са по-ниско калорични, например от украинския чернозем. Полски колега от агенция ПАП преди време възкликна: "Боже мой, вие горите майката земя!".

Борисов, който е на власт повече от 10 години и се е наслушал на екологични дебати в Европейския съвет, трябваше вече да си е създал по-избистрена представа какво да прави държавата, след като 45,9% от електричеството ѝ се произвежда от въглищни централи. Но мисленето, особено по късните нощни часове, го отегчава и затова още на срещата на високо равнище през октомври заяви: "Настояваме Европейската комисия да изготви план за страните от Централна и Източна Европа, където по-голямата част от енергията им са от въглища. Такъв е случаят в България – почти 60% от нашата енергия се произвежда от въглища". Надуването на числото трябваше да затрудни още повече еврократите, на които Борисов преотстъпи задачата да мислят. Те пък си решиха проблема по най-лесния начин, като му казаха, че завишават от 50 на 55% задължението за съкращаване на емисиите CO₂, защото търсят компромис не с неговите национални терзания, а със завишената цел от 60%, обявена от Европарламента.

Топката се върна в полето на България и

часовникът за обратно броене бе пуснат,

защото 2030 г. е крайният срок за пренастройване на енергетиката. Лекотата, с която Борисов се съгласи, има само един утешителен подтекст - че той не възнамерява да управлява още 10 години и друг ще отговаря за последиците от неговата политика. А парите за "зелена солидарност" в ЕС биха дошли по-рано от Фонда за справедлив преход, макар че не са много - 458 млн. евро. С тях не могат да се изградят заместващи мощности, но биха свършили друга работа, защото напоследък правителството няма задръжки да прехвърля средства от един фонд в друг, за да посреща нарастващите си нужди.

Премиерът ни е скъп, но както се очертава, още по-скъп ще ни стане токът. Има няколко възможности: първо, България да затвори ТЕЦ-ове. Борисов не говори за това, а в [Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на България за 2021 – 2030 г.](#) се набляга на енергийната ефективност, т.е. на пестенето на енергия. Там пише, че се залага "повишаване на енергийната ефективност до поне 32,5%", и то при зададена цел от съкращаване с 40% на парниковите газове. Планът бе приет през 2019 г. и затова се придържаше към старите параметри на зеления пакт. Сега трябва да бъде коригиран, за да се задоволи страната с още по-малко ток.

Спасителният проблясък за Борисов дойде,

след като под натиска на Полша другите държави неохотно се съгласиха, че в прехода към зелена енергия въглищата могат да бъдат заместени временно с природен газ. Той също отделя парникови газове, но поне не замърсява с фини прахови частици. Има ли България такъв резерв, за да се откаже от въглищата? В момента - не. Гордостта на Борисов, наречена "Балкански поток", който е само сегмент на транзитния газопровод "Турски поток", няма да добави нито един кубически метър природен газ в българската енергийна система. Той ще й бъде точно толкова полезен, колкото Виа Понтика (пътят на птиците) допринесе за развитието на българския въздушен транспорт. Премиерът залага на междусистемната газова връзка с Гърция, откъдето може да дойде отдавна обещаният 1 млрд. куб. м азербайджански природен газ, плюс втечен газ от терминала в Александрополис, внасян от САЩ, Катар, Алжир, Нигерия и Близкия изток. В българския план фигурира и инвестиция за 2000 мегавата ядрени мощности, за които не се казва нито къде ще бъдат, нито кой ще ги прави, нито кой ще плати. Но както природният газ, така и ядрената енергия се смята в ЕС за преходен източник на електричество, защото целта е друга - нулеви емисии през 2050 г. и защита на околната среда от всякакви потенциални замърсители. На Съвета на ЕС по енергетика на 14 декември се говореше главно за водорода като най-екологичен източник на енергия, и то с уговорката, че ще бъде добиван чрез електричество от вятърни офшорни електроцентрали. България е толкова далеч от такава тема, че прати заместник-министъра Жечо Станков, вероятно за да не губи времето в празни приказки, на министърката Теменужка Петкова.

✓ В добрата стара социална идея има място за бизнес

Социалните предприемачи оцеляват трудно в кризата, но някои успяват да гледат и напред

В "Чудната градина" на фондация "Свети Николай Чудотворец" в Добрич растат летни цветя, два декара зеле, плодни и декоративни фиданки. Тук растат и хубави хора - 22-ма младежи с увреждания, повечето останали без семейства. В кризата оранжерии бяха принудени да даряват производството си заради затворени магазини и пазари, а фондацията се оказа без достъп до програмите за подпомагане - заради вече получена публична помощ за наемането на работниците. Но в "Чудната градина" са се научили да не се отчайват.

Затягането на икономиката постави в тежка ситуация куп работещи социални проекти като кетъринга за социални кухни и хора с увреждания "Бон апети" на фондация "Светът на Мария", книжарницата с мисия на сдружение "Паралелен свят" и други социални предприятия. Част от тях получават малка, но спасителна подкрепа от Български център за нестопанско право в рамките на програмата Спаси Спасителите и Let's Go.

Социалните предприятия - организации, които генерират приходи, но ги насочват в социална полза, остават зад гърба си трудна година и един полууспешен програмен период, в който много от наличните европейски средства не успяха да стигнат до тях. Проектите по приключващия евробюджет ще се изпълняват до 2023 г., но е ясно, че много от схемите не донесоха очакваната добавена стойност. И тук обаче кризата и извънредното финансиране за възстановяване от ЕК откриват нови възможности. Ще успее ли крехкият сектор на социалните предприятия у нас да вземе завоя и от грантово и несигурно финансиране да премине на следващото ниво, като допълни ресурсите си за растеж с нови инструменти?

Социален ефект или бизнес?

"Преди два месеца участвах в DG Talk и говорих за социалното предприемачество, като поставих в скоби определението социално. Обикновено се прави обратното. Защо тръгвам от тук - защото предприемачеството е предприемачество. Всеки един предприемач се стреми към възвръщаемост и устойчивост и всяко едно предприятие разполага с определен набор от финансови инструменти за целта", разказва Иван Димов, основател на фондация "Single step" и управител на споделеното работно пространство The steps. Това не означава социалното да се подценява. Социалните предприятия се стремят предимно към социален ефект и в началото стои добра идея за решаване на социален проблем, но в същото време могат да растат като бизнеси, изтъква Димов, който е работил дълги години като инвестиционен банкиер и рисков инвеститор в САЩ и е избрал за своя социална кауза мотивирането на младежи от ЛГБТИ общността. Според предприемача всяко социално предприятие следва да се стреми на първо място да стане устойчиво, като покрива голяма част от разходите за дейности от приходи, а в последствие да излезе на печалба, която да реинвестира.

Всеки един от тези етапи върви ръка за ръка с различни възможни източници на финансиране и е важно те да се познават, изтъква инвеститорът. Грантовете са подходящи за ранния и начален етап от развитието на конкретната идея за социално предприемачество, но този евтин капитал има своите минуси - не е устойчив във времето, често пъти не е фокусиран добре и е непредвидим, изтъква Димов. За растеж и развитие на предприятието обикновено е необходимо допълващо финансиране и тук идва мястото на финансовите инструменти. В началната фаза подходящ инструмент е

хибридното финансиране - заем, който се трансформира в бъдеще в дялове, така че да се избягва нуждата от оценка на предприятието още в самото начало, каквато е практиката при дяловите инвестиции. Преференциалните заеми са добър източник на фаза растеж, заедно с дяловите инвестиции, обяснява експертът.

Къде стоят на този фон социалните предприятия у нас?

Ако се съди по приключващия програмен период, картината не е никак розова. Пари има, но те не успяват да достигнат до социалните предприятия по много от мерките. Така секторът е далече от усвояването на безвъзмездното финансиране и очаквано - още по-неподготвен за използването на финансови инструменти. Основната процедура за финансиране на социални предприятия по ОП "Развитие на човешките ресурси" - с бюджет от 51,3 млн. лв., е с относително добро изпълнение - с реално изплатени 43,5 млн. лв. и подкрепени 225 нови и съществуващи организации. Част от процедурите за безвъзмездно финансиране обаче са с плачевно изпълнение - така например по "Подкрепа за устойчив бизнес", по която се предоставят по 5000 лв. за консултантски услуги, сключените договори са 43 за 209 293 лв. при общ бюджет 5,86 млн. лв. Само 2 договора за 286 080 лв. са сключени по процедурата за подкрепа на социални предприятия за лица с психични разстройства и интелектуални затруднения (общ ресурс 3 млн. лв.).

Почти нулев на този етап е интересът към финансовите инструменти. Само 5 социални предприятия са се възползвали от съществуващите в момента продукти по линия на прехвърления от ОПРЧР ресурс от 70 млн. лв. към Фонда на фондовете. Иначе пари за преференциални кредити и гаранции за покриване на риска има предостатъчно - договореният ресурс с финансовите посредници, който чака кандидати, е в размер на 28,9 млн. лв. "Обяснението за този нисък интерес е двупосочно - както социалните предприятия не познават добре възможностите, така и финансиращите предприятия не разбират добре особеностите в дейността им", коментира по този повод зам.-министърът на труда Зорница Русинова.

Какви са перспективите?

В новия програмен период социалните предприятия ще се подкрепят както по линия на новата оперативна програма към социалното министерство, така и по линия на Националния план за възстановяване и устойчивост. От МТСП обаче са категорични, че с натрупването на опит финансирането трябва да се насочи именно към гарантирането на устойчивост на създадените предприятия. Не е достатъчно да откриваме нови и нови предприятия, които спират да функционират с изпълнението на проекта, изтъкват от министерството. Предстоят да се детайлизират и проектите по новия План за възстановяване и устойчивост, по който има възможност за сериозно използване на финансови инструменти. От сектора настояват да не се открива топлата вода, а да се ползва натрупаният опит при финансирането през инструменти на технологични стартове. Следва да създадем отделен фонд за социален ефект с по-ниска възвръщаемост, която да отчита социалния характер на предприятията, и който да предоставя възможност за финансиране на ментори, счита Иван Димов. Социалните предприятия настояват държавата да преосмисли и съществуващите форми на подкрепа като данъчни и други преференции.

СТАТИСТИКА

Статистиката за сектора на социалните предприятия у нас е плачевно занемарена. По съвместен проект между МТСП и НСИ бе изградена национална база с данни, но последните данни са за 2014 г. Доклади за развитието на социалните предприятия се готвят всяка година и за ЕК, като в последния за България данните отново са за 2015 г. Според доклада секторът на социалните предприятия у нас е включвал 3647 предприятия (2430 асоциации и фондации, 1000 читалища с характер на предприятия и 244 предприятия на хора с увреждания) с общ брой на заетите 26 000 души. Това е съставлявало едва 1,6% от общия брой на заетите и 1% от общия брой предприятия в страната.

БАРИЕРИ

Представителите на сектора изтъкват редица причини безвъзмездното финансиране да не достига до социалните предприятия. Дизайнът на много от процедурите е такъв, че са подходящи за големи и богати организации (изискват се банкови гаранции, първоначални инвестиции на средства, които на по-късен етап се възстановяват), а повечето социални предприятия са микро, до 10 човека. Не е тайна и че проектите са бюрократични, изтъква Надя Шабани от Български център за нестопанско право. Според Шабани е погрешно да се финансират и общинските предприятия, защото социалните предприятия нямат шанс пред общините и това изкривява цялата система. Финансовите инструменти на свой ред не са достатъчно диференцирани, считат експертите. "Сигурно е едно: ако бариерите се преодолеят, ако се стимулират адекватно социалните предприятия да се развият, пораснат и с това да решават повече социални проблеми по устойчив начин – по-бързо повече хора ще преминат от ситуация на криза в ситуация на заетост", убедена е Шабани.

✓ Азербайджан ще помогне на Нагорни Карабах с над 1 милиард долара

Азербайджан ще отпусне 2,2 милиарда маната (1,3 милиарда долара) за възстановяване на териториите в Нагорни Карабах, попаднали под контрола на Баку, се казва в законопроекта за държавния бюджет за 2021 г., предаде БГНЕС.

Парите ще се вложат във възстановяване на градовете и селата, създаване на модерна инфраструктура на въпросните територии, за електричество, газ, вода, комуникации, пътища, образование, здравеопазване, култура, възстановяване на жилищно-комуналната и друга необходима инфраструктура и културно-исторически паметници, изграждане на жилищни сгради и др., се казва в документа.

В края на септември военните действия в Нагорни Карабах бяха възобновени и се превърнаха в продължение на дългосрочния конфликт, което доведе до много жертви сред цивилното население. Армения и Азербайджан направиха няколко опита за сключване на примирие, а тристранното споразумение, постигнато на 10 ноември, се оказа успешно. С посредничеството на Москва Азербайджан и Армения се споразумяха да прекратят напълно огъня и да разменят затворници и тела на мъртви. Ереван също така се съгласи да предаде областите Келбаджар, Лачин и Агдам на Баку. В региона бяха разположени руски миротворци. Азербайджан окачестви споразумението като "капитулация на Армения". След това в Ереван започнаха протести с искане за оставката на правителството.

✓ **Растат ли разходите на работодателите за труд?**

Общите разходи на работодателите за един отработен час от наетия от тях персонал нарастват с 3.5 на сто спрямо третото тримесечие на 2019 година, сочат предварителни данни на Националния статистически институт. Увеличението при услугите е 4.3 на сто, следвано от строителството - 3.2 на сто. Индустрията пък бележи намаление с 0.6 на сто.

По икономически дейности, през третото тримесечие на 2020 г. най-висок ръст на общите разходи за труд спрямо същия период на предходната година е регистриран в икономическите сектори "Операции с недвижими имоти" - с 23.9 на сто, "Държавно управление" - с 15.9 на сто, и "Хуманно здравеопазване и социална работа" - с 8.1 на сто. Най-голямо намаление на общите разходи за труд е регистрирано в "Култура, спорт и развлечения" - с 11.3 на сто, "Хотелиерство и ресторантьорство" - с 4.2 на сто, и "Транспорт, складиране и пощи" - с 3.3 на сто.

През третото тримесечие на 2020 г. спрямо същия период на миналата година разходите за възнаграждение за един отработен час се увеличават с 3.4 на сто, а другите разходи (извън тези за възнаграждения) - с 3.9 на сто. По икономически сектори изменението на разходите за възнаграждения спрямо същия период на предходната година варира от 25.3 на сто за "Операции с недвижими имоти" до (-12 на сто) за "Култура, спорт и развлечения".

✓ **Прогноза: Туризмът ни ще се възстановява минимум 2 години**

Браншът ще се възстановява минимум две години от сегашната криза. За новото начало обаче ще говорим от май - юни следващата година, тъй като всички разчитаме основно на ваксината. Това заяви пред Радио "Фокус" – Смолян министърът на туризма Марияна Николова, докато инспектира в Пампорово спазването на противоепидемичните мерки.

По думите ѝ, страната ни получава над 1 млрд. приходи от туризма. Засега обаче е регистриран 70% спад на резервациите. "Тази година няма да разчитаме на чуждестранните туристи от Великобритания, ще разчитаме на вътрешния туризъм, както и на балканските страни, тъй като те ползват индивидуален транспорт и ще могат да достъпят до нашите курорти. Имаме резервации от сърби, турци, гърци, туристи от Северна Македония, така че ако всичко е спокойно и е под контрол, аз разчитам, че ние ще имаме посещения от нашите съседни страни. Предполагам, че и румънските гости ще проявят интерес, но за нас най-важно е границите да бъдат отворени и да се ползва засега задължителния PCR, защото много е важно ние да можем да осигурим тази мобилност на тези туристи, които искат да посещават нашите курорти. 30% резервации имаме в момента в зимните курорти", уточни Николова.

Министърът на туризма допълни, че към настоящия момент има допълнителна мярка за компенсация за около 156 млн. лв. в Министерството на икономиката.

"В сектор "Туризъм" помощите са над 56 млн., включително за туроператорите и турагентите, както и компенсациите за държавната помощ за 35 евро на седалка за чартърните полети. Обмисляме и допълнителни мерки, които в момента се обсъждат от Министерството на икономиката, които ще бъдат съответно и обявени в зависимост от това каква е обстановката. Мярката 60/40, която за нашия бранш е 80/20, все повече се ползва и тя ще продължи така, както правителството заяви. И допълнителните 290 лв., които се получават по тази мярка за момента се ползва от нашия бранш, както и намаляването на 9% на ДДС в сектор „Ресторантьорство“ и то също даде голяма глътка въздух и горе-долу 80% от бранша е спасен от тази мярка", каза още вицепремиерът Марияна Николова.

По думите ѝ отварянето на заведенията в хотелите е една допълнителна възможност за туристите и ще осигури тяхното изхранване на 50% от капацитета.

"В големите хотели дистанцията е добре осигурена, а там, където не може да бъде осигурена такава дистанция, ще се търсят алтернативни подходи. Важно е, че изхранването ще бъде допълнително осигурено по моя препоръка на сменен режим, за да няма никакви рискове, както и след 22.00 часа няма да се допускат никакви гости на хотела до местата за хранене. Това са предписанията за момента и те важат за празниците, знае се, че заповедта е дадена", уточни министърът.

✓ **PR&Маркетинг прогнози: Позитивните послания ще спасят бизнеса**

Максим Бехар е световноизвестен PR експерт, журналист и дипломат. Завършил е Икономическия университет в Прага и Harvard Kennedy School в САЩ, специализирал е в университети в Йокохама, Лондон, Берлин и Сиатъл. През 1994 година основава PR компанията M3 Communications Group, Inc., която управлява и до днес. През 2020 година американското списание PR Week го обяви за най-добър PR професионалист в Европа в конкуренция с над 200 кандидата. Той е единственият българин, вписан в Световната PR Зала на славата в Лондон, член е на десетки местни и международни бордове на бизнес организации, бивш президент на Световната PR организация ICCO и сегашен президент на Световния комуникационен форум в Давос, Швейцария. Книгата му „Световната PR Революция“, издадена в САЩ в края на 2019 година, неотдавна се изкачи на 7-о място в класацията на BookAuthority за „Най-добрите PR книги за всички времена“.

2020 година със сигурност зачеркна всякакви очаквания и прогнози. Внезапната двойна криза – здравна и икономическа, въведе спешен режим на промяна в бизнес планирането, маркетинг и комуникационните стратегии. Кой от тези промени ще се окажат необратими, какво учат и надграждат в крачка всички ангажирани в сферата на публичните комуникации и маркетинга? „Мениджър Нюз“ проследява тези тенденции с нова поредица, в която покани водещи PR експерти и маркетинг директори да представят своя анализ и прогноза с отговор на 2 въпроса:

1. Как се променя езикът на комуникацията под влиянието на covid-кризата?

2. Кои подходи и послания в маркетинга и бранд комуникацията ще са работещи през 2021 година?

Стартираме поредицата с **Максим Бехар**, световноизвестен PR експерт, журналист и дипломат, основател, изпълнителен директор и председател на Борда на директорите на M3 Communications Group, Inc. – компания лидер в областта на публичните комуникации и контактите с медии в България.

1. Как се променя езикът на комуникацията под влиянието на covid-кризата?

– Всичко се промени под влияние на covid-кризата, не само езикът. Всъщност езикът винаги е бил вторичен, той се променя според обстоятелствата, според времената, поколението, влиянието на други, външни фактори. Спомнете си колко много англоезични думи навлязоха и продължават да навлизат след бума на социалните медии... През 2020 година езикът се повлия най-силно от промените в отношенията между хората и най-вече в бизнеса. И думата за неговата промяна е – стана по-прагматичен, кратък и точен. Във всички наши комуникации, особено вербалните, а и главно в платформите за онлайн видео общуване, изчезнаха дългите встъпления, обяснения, емоционални възклицания, които предшестваха всеки разговор само преди година. Използваме вече много по-малко думи, далеч по-директни сме и някак си във всяка комуникация търсим бързи резултати, ако може утре, защото никой не знае какво ще се случи вдруги ден... Тази промяна отчитам като много добра, в крайна сметка във всеки бизнес са важни резултатите и прагматичният подход само помага за бързото им постигане.

2. Кои подходи и послания в маркетинга и бранд комуникацията ще са работещи през 2021 година?

– Всеки един разумен подход, който носи резултати, ще бъде печеливш. Посланията трябва да са позитивни, за да се открият на фона на доста мрачните бизнес прогнози, които без съмнение ще се сбъднат през 2021 година. Мощни и доста важни за България индустрии като хотелиерството, самолетните превози, туризма във всичките му измерения се сричат и вероятно никога няма да могат да се изправят с предишните си мащаби. Това ще доведе до рязко намаляване на обемите и на много други сектори като строителство, доставки и още много край тях.

Естествено, в бизнеса не може да има вакуум, всички тези компании ще променят бизнесите си така, че да намерят своите добро място в картинката, но за това ще са им необходими наистина позитивни послания, ясна и точна бизнес ориентирана комуникация. Силно се надявам, че и моите колеги от комуникационния бизнес ще се променят така, че още по-добре да си „паснат“ със своите клиенти, а и с обществото като цяло.

✓ Номинации за нов генерален директор на БТА - до 15 януари

До 15 януари включително е срокът за предлагане на кандидати за генерален директор на Българската телеграфна агенция /БТА/, реши парламентът. Със 126 гласа "за", 1 "против" и без въздържали се депутатите приеха процедурни правила за предлагане на кандидати, изслушването им в Комисията по културата и медиите, както и на процедурата за избор от Народното събрание. Припомняме, че мястото бе овакантиено след кончината на дългогодишния генерален директор на БТА Максим Минчев на 15 ноември.

Предложения за генерален директор на БТА могат да се правят от парламентарни групи или от народни представители. Те се внасят в писмена форма чрез председателя на Народното събрание до Комисията по културата и медиите. Кандидатите ще бъдат проверявани за принадлежност към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

При изслушването на допуснатите кандидати в ресорната парламентарна комисия, всеки кандидат ще разполага с 15 минути за лично представяне и излагане на вижданията си за развитие на БТА. Гласуването на кандидатите в пленарната зала на Народното събрание ще става по азбучен ред. За избран ще се смята кандидатът, получил повече от половината от гласовете на присъстващите народни представители.

Българската телеграфна агенция се управлява и представлява от генерален директор, който се избира от Народното събрание. Мандатът му е пет години.

✓ Шест опозиционни партии се обединяват срещу Виктор Орбан

Лидерите на шестте водещи опозиционни партии в Унгария официално се споразумяха да обединят сили на парламентарните избори през 2022 г., за да победят управляващата „Фидес“ и Виктор Орбан, които са начело на държавата от 2010-а насам.

Опозицията се споразумя да излъчи един кандидат за министър-председател срещу „Фидес“, обща предизборна програма, общ списък както и общи кандидати във всичките 106 избирателни района. Единствената формация, която не участва в коалицията, е шеговитата „Двуопашато куче“, пише EurActiv.

Партиите обещаха да проведат неформални първични избори, организирани помежду им, за да вземат решение относно отделните кандидати в избирателните райони и кандидата за премиер.

Няколко социологически проучвания през последните две седмици оцениха обединената опозиция като по-силна в сравнение с „Фидес“.

Миналата седмица унгарският парламент прие промени в изборния закон, които подтикнаха опозицията към съюзяване. Съгласно новите правила, една партия може да състави национална партийна листа, ако е представила кандидати в поне 71 от 106-те избирателни района на страната – значително увеличение от нужните досега 27 района.

В законопроекта, внесен от вицепремиера Жолт Шемин в 23:59 ч. на 10 декември, се твърди, че измененията са необходими, за да се гарантира, че само партии с реална обществена подкрепа могат да представят национална партийна листа.

✓ **Търговската война с Австралия остави Китай без въглища. Задава се режим на тока**

Повече от дузина китайски мегаполиси са наложили ограничения върху потреблението на електроенергия в последните седмици поради недостиг на въглища, предаде Financial Times. Дефицитът до голяма степен се дължи на търговския конфликт с Австралия, която е един от най-големите доставчици на въглища за Китай - държава, чиято енергетика и икономика все още е силно зависима от въглищните централи.

Припомняме, че през пролетта на тази година австралийското правителство призова за разследване на причините за пандемията на COVID-19 в Китай, включително възможното скриване на информацията за епидемията от китайското правителство на ранен етап. В отговор на тези искания китайското правителство обвини Австралия в дъмпинг и наложи повишени мита върху редица австралийски суровини и стоки - от ечемик и агнешко до вино. Австралийското правителство в продължение на месеци протестира срещу фактическите санкции на Китай и в крайна сметка миналата седмица обяви, че подава официална жалба до СТО.

„Ограниченията за внос са достатъчни, за да променят ситуацията в индустрията“, цитира Financial Times един от директорите на китайската енергийна компания China Huadian Corporation. „Много местни фабрики и станции зависят от австралийските въглища, които са високоенергийно ефективни. Сега те имат проблеми с намирането на алтернативи.“ В началото на декември властите на провинция Хунан обявиха, че за да се правят икономии, държавните учреждения ще намалят консумацията на електроенергия, а уличното осветление в градовете ще се изключва нощем. Няколко небостъргача в столицата на провинция Чангша пък са спрели асансьорите, в резултат на което офисните служители използват само стълби, за да стигнат до работните си места.

По данни на консултантската компания SunSirs запасите от въглища в най-голямото китайско пристанище за суровини Цинхуангдао, водещото китайско пристанище за суровини, спаднаха до двугодишно дъно. В същото време местните цени на въглищата скочиха с над 60% от май насам, когато Китай влезе в търговска конфронтация с Австралия.

✓ **Китай премахва ограниченията за чужди инвестиции в енергетиката**

Китай ще премахне ограниченията за чуждестранните инвеститори, които проявяват интерес към енергийния сектор на страната. Това се посочва в Бяла книга "Развитието на енергетиката на Китай в нова епоха", публикувана вчера от Държавния съвет на Китайската народна република, предаде ТАСС.

"Китай ще премахне изцяло ограниченията за чуждестранни инвестиции във въгледобивната, петролната и газовата промишленост, електроенергетиката (с изключение на ядрения отрасъл), алтернативната енергетика и други области", се казва в официалния правителствен документ.

Китайското правителство възнамерява "нетоклонно да поддържа стабилността на световния енергиен пазар и да разширява отвореността на енергийния сектор". В Бялата книга се отбелязва, че в тази област Китай планира "значително да улесни достъпа до чуждестранни инвестиции, да създаде международна бизнес среда, основана на върховенството на закона и ориентирана към пазара, и да насърчи либерализацията и опростяването на търговията и инвестициите".

✓ **Япония одобри рекордно голям държавен бюджет, планира двойно по-голям дефицит**

Новият държавен бюджет на Япония за 2021 г. има разходна част от 107 трлн. йени (над 1 трлн. долара) - най-голямата в историята на страната. Тя е с около 4% или 38 млрд. долара повече в сравнение с държавните разходи за настоящата година, предаде Japan Times. Това се дължи най-вече на нарастването на разходите за социални нужди и здравеопазване във връзка със стареенето на населението. В тази посока отиват суми, равняващи се на 348 млрд. долара. Днес бюджетът беше одобрен от правителството, което има подкрепата на парламента.

Страната планира да излезе на дефицит от 20 млрд. долара, което е двойно повече в сравнение с предходната година. Правителството на страната прогнозира, че ще постигне растеж на БВП от 4% през следващата година и спад от 5,2% за 2020 г.

За 9-та поредна година страната увеличава своите военни разходи. Така министерството на отбраната ще получи 51,7 млрд. долара, което е с 1,1% повече от миналата година.

Правителството на премиера Йошихиде Суга продължава рязкото нарастване на военните разходи, започнат при неговия предшественик Шиндзо Абе. Припомняме, че Абе по-рано тази година напусна поста, след като над 10 години беше начело на страната, като посочи здравословни причини. Министър на отбраната в страната стана неговият по-малък брат - Нобуо Киши. Предвижда се японските военни да получат нови бойни самолети, ракети и самолетноносачи за флота, за да могат да противостоят на потенциални врагове, включително и съседен Китай. Токио разработва свой собствен изстребител по технологията "стелт", което ще струва 40 млрд. долара, като самолетите ще бъдат готови към 2030 г. Ще бъдат закупени и шест американски изстребителя Ф-3. Ще бъдат построени два компактни бойни кораба на стойност общо 912 млн. долара, отбелязва Ройтерс.

✓ **Еврото отново прехвърли прага от 1,22 долара**

Курсът на еврото отново прехвърли прага от 1,22 долара, информираха германски финансови издания.

В междубанковата търговия тази сутрин единната европейска валута се разменяше за 1,2220 долара.

Европейската централна банка определи вчера референтен курс на еврото от 1,2173 евро за долар.

✓ **Петролът продължава да поевтинява**

Цените на петрола се понижиха в ранната търговия във вторник, удължавайки загубите, натрупани по време на вчерашната сесия, след като бързото разпространяване на новият щам на коронавируса във Великобритания накара редица страни да затворят границите си за пътници от Обединеното кралство, предаде Ройтерс.

Към 8:20 часа българско време цената на сорта Brent се понижи 1,13 долара или с 2,22% до 49,78 долара за барел, докато американският лек суров петрол WTI поевтиня с 1,12 долара, или 2,33%, до 46,85 долара за барел. И двата сорта поевтинява с близо 3% в понеделник, изтривайки печалбите от последните няколко сесии на фона на оптимизма около ваксините.

След като британското правителство предупреди за нов щам на коронавирус, а който се разпространява по-бързо от другите, Индия, Пакистан, Русия, Йордания и Хонконг се присъединиха към повечето страни от ЕС, които забраниха входящите пътуванията от Великобритания. Саудитска Арабия, Бахрейн и Оман затвориха границите си напълно.

„Сценарият „Кошмар преди Коледа“ се осъществи, като комбинация от „мутирал вирус“ и страхове около Брекзит“, коментира Стивън Инес от Аxi.

✓ Новият щам на COVID-19 потопи европейските акции

Европейските борсови индекси вчера отбелязаха спад, след като през миналата седмица повечето от тях достигнаха най-високото си ниво от началото на глобалната пандемия.

Това стана в резултат на новия щам на COVID-19, който беше регистриран във Великобритания през уикенда и който доведе до ново блокиране на пътуванията в Европа. Новият щам се разпространява със 70% по-бързо от предишния.

Най-голям спад имаше при компаниите от сектора на пътуванията и туризма. Луфтханза изгуби 4,6% от цената си, а водещият туристически оператор TUI – 5,2%. Освен това компаниите в сектора на горивата като BP, Total и Royal Dutch Shell отбелязаха спад на акциите си между 4% и 6,6%. За сметка на това акциите на фармацевтичната компания BioNTech на борсата във Франкфурт поскъпнаха с 3,2%.

Германският индекс DAX отбеляза спад от 3% към 3 часа българско време, след като през миналата седмица достигна най-високото си ниво от началото на глобалната пандемия.

Британският FTSE100 се понижи с 2,2%. Той все още е на -15% спрямо показателя си от края на февруари тази година.

Френският CAC40 също отбеляза спад – с 2,8% до 5378 пункта, като почти през целия декември досега се движеше около 5500.

Паневропейският индекс Eurostoxx 600 се понижи с 2,5%. Това е най-рязкото понижаване на показателя в рамките на един ден за последните 2 месеца.

[Cross.bg](#)

✓ Илиана Йотова: Президентът няма никакво намерение да прави политически проекти

Това заяви вицепрезидентът в студиото на "Здравей, България"

„Хората, които обясняваха няколко години, че президентът иска да прави политически проект и партия, сега трябва да бъдат разочаровани. Президентът е президент на Република България и няма никакво намерение да прави политически проекти, нито да оглавява алтернативата, както го тикат в тази посока“. Това заяви вицепрезидентът Илиана Йотова в студиото на "Здравей, България".

„Амбицията за парламентарните избори съществува в българските избиратели и в техните политически представителства. Ако визираме президента - струва ми се, че не“, добави Йотова.

Относно датата за предстоящия вот Йотова коментира, че президентът е дал достатъчен отговор по въпроса.

„Не съм чула някого от академичните среди да говори за вота. Има прекалено много неизвестни, за да можем да кажем отсега защо не е добра датата 28 март или защо е по-добра дата през май. Президентът постъпи възможно най-коректно. Това са неговите конституционни правомощия, а 28 март е първата дата за избори“, добави тя.

Според вицепрезидента по темата дали провеждането на изборите е безопасно, или не ще се произнесат хората от научните среди.

„До преди един месец всички казваха, че искат предсрочни избори. Сега се оказва, че никой не е готов. Аз обаче имам друго мнение - няма партия в момента, която да не е готова“, категорична е Йотова.

Вицепрезидентът коментира и актуалната ситуация около пандемията. Според нея бързото приемане на ваксината от Европейската комисия е поставило страната ни в неизгодна ситуация.

„Ако трябва да започнем от днешния ден и новината от снощи за бързото приемане на ваксината от страна на Европейската агенция по лекарствата и след това светкавичното приемане от Европейската комисия, това постави България в неизгодна ситуация. Нашият министър на здравеопазването и българското правителство имат четири дни, в които да информират населението за всички рискове и ползи на ваксината“, допълни тя.

Йотова обясни, че е с резерви към практиката като начало ваксината да си поставят първите в държавата.

„От ваксините имат нужда хората, които работят на първа линия. Това са лекарите, медицинските сестри. В болниците вече минаха списъците кой иска да се ваксинира. Моят съпруг също е сред тях. Смятам, че първите количества трябва да са за най-нуждаещите се“, заяви Йотова.

✓ Тази седмица ще заработи платформата за кандидатстване за подкрепа на бизнеса

Очаква се да бъде отворена и да заработи платформата, през която бизнесът може да кандидатства за подкрепа по мерките за засегнатите от коронавируса, разработени съвместно с НАП.

Това беше анонсирано от министъра на икономиката още миналата седмица при удължаването на противоепидемичните мерки до края на януари. Същевременно, след като вече има нотификация от Европейската комисия, веднага след Нова година ще има възможност да стартира и мярката в помощ на т.нар. "големи малки предприятия" с оборот над 500 000 лева.

Вицепремиерът Томислав Дончев обяви, че заради ограничителни мерки, които ще действат и през януари, правителството е взело предвид фирмите да могат да кандидатстват и получават подкрепа за който и да е период, в който те са били затворени.

✓ **25,3% от безработните за ноември в Русенско са освободени от предприятия**

В края на месец ноември регистрираните безработни в дирекция „Бюро по труда“-Русе според Административната статистика на Агенцията по заетостта са 4138, като спрямо октомври намалението е със 179 лица.

В сравнение с м. ноември 2019 г. се отчита увеличение с 1125 лица. Равнището на регистрираната безработица през ноември е 4,7%. Това е най-ниската регистрирана стойност след края на извънредното положение на 13 май 2020 г. Равнището на безработица е с 0,2 процентни пункта по-ниско от това през октомври. На годишна база е налице увеличение от 1,2 п.п.

Равнището на регистрираната безработица в страната е 6,7% през ноември. През м. ноември са се регистрирали нови 711 безработни, като 25,3% от тях са освободени от предприятия от преработващата индустрия, 11,0% от търговията, 7,0% от хотелиерството и ресторантьорството, 5,2% от селското стопанство, 4,4% от транспорта и др.

Постъпилите на работа са 413, като 87,4% от тях са устроени в реалната икономика. Във връзка с прието постановление на Министерски съвет № 325 от 26.11.2020 г., Агенцията по заетостта стартира от 30.11.2020 г. прием на заявления по проект „Запази ме“, финансиран чрез Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 и финансовия механизъм REACT-EU. Целта на операцията е приоритетно да се предостави подкрепа за запазване заетостта на служителите в предприятия, които директно са преустановили стопанската дейност в резултат от наложени противоепидемични мерки срещу разпространението на COVID-19.

С тази мярка ще се предоставя подкрепа чрез изплащане по 24 лв. на ден за периода на неплатен отпуск на всяко лице, осигурено на пълно работно време или пропорционално на уговореното работно време в трудовия договор. Лицата могат да получават компенсации за периода на ползване на неплатен отпуск по реда на чл. 160, ал. 1 или чл. 173а, ал. 2 от КТ след 29.10.2020 г., но за не повече от 60 дни.

✓ **Пътна полиция започва засилени проверки по празниците**

Пътна полиция засилва контрола през предстоящите почивни и празнични дни. Органите на реда ще следят за шофьори, застанали зад волана след употреба на алкохол, наркотични вещества и за неправоспособни водачи.

Инспектор Мария Ботева от отдел „Пътна полиция“ уточни, че екипите ще проверяват и дали автомобилът е със сключена задължителна застраховка Гражданска отговорност. Ботева апелира шофьорите да проверят кога изтичат техните полици и съответно да направят необходимото.

Създадена е и организация полицейски екипи да подпомагат при необходимост трафика в големите населени места, което е възможно да се случи в последния работен ден и последния от поредицата почивни дни.

✓ **Европа е готова да започне масовата ваксинация**

Европа вече е готова да започне масовата ваксинация срещу коронавируса. Поставянето на първите дози ще стане до няколко дни. Както се очакваше, Европейската агенция по лекарствата одобри ваксината на Pfizer и BioNTech. Веднага след това Европейската комисия даде разрешение за разпространението ѝ сред 450 милиона жители на Общността.

Редица държави, сред които Германия, Франция и Италия, започват ваксинирането още тази седмица. То се прави на два пъти, през 21 дни. Пълният имунитет се изгражда 28 дни след поставянето на първата доза.

✓ **Златото отново скочи над \$1900 за унция**

Цената на златото се е повишава с около 1% в понеделник. Притесненията на инвеститори и търговци заради новия коронавирусен щам от Обединеното кралство подкрепят предпазливите, без рискови, настроения на пазарите.

Според данните от днешната търговия, стойността на февруарските фючърси на златото на борсата в Ню Йорк Comex нарасна с 0,93% или с 17,65 долара - до 1906,55 долара за тройунция.

Мартенските фючърси за сребро поскъпнаха с 4,45% до 27,192 долара за унция. Инвеститорите са склонни да бягат от риска след новината за нова мутация на коронавируса във Великобритания. В събота Консултативният съвет на Обединеното кралство за нови и възникващи вирусни заплахи потвърди, че идентифицираният в страната вариант на коронавирус се разпространява с по-бързи темпове и изисква още повече предпазливост от населението.

Въпреки че новият щам на вируса, според предварителните оценки, може да бъде със 70% по-заразен от обичайния, все още няма нищо, което да предполага, че е по-опасен от гледна точка на смърт или хоспитализация. Освен редица европейски държави, както и Израел вече са спрели полетите от Великобритания. Традиционно златото е по-надежден актив, така че търсенето му се увеличава с нарастващата глобална несигурност.

Разпространението на коронавируса представлява значителен риск за икономическото възстановяване, тъй като увеличаването на инфекциите може да доведе до ново блокиране на редица дейности в държавите. От друга страна, разработването и въвеждането на коронавирусна ваксина в света поддържа увереността, че пандемията ще бъде поставена под контрол в дългосрочен план.

✓ **Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите**

БНТ, „Денят започва“

- Акад. Богдан Петрунов - за новата мутация на коронавируса и ефекта на ваксинацията;

- Добри новини за Роси, чиято история ви показахме в „Денят започва“: как ще се лекува, след като здравното министерство промени наредба;
- На живо: български превозвачи в капана на блокадата във Великобритания;
- Как да пътуваме безопасно и отговорно по време на празниците - съветите на експертите;
- На живо от блок „Възход“ в Тутракан: как заради некачествена канализация само за няколко месеца блокът се наклони с около 40 см?;

Нова телевизия, „Здравей България“

- Избори по време на пандемия: Гостува вицепрезидентът Илияна Йотова. Готви ли се двойката на "Дондуков" 2 за нов мандат?;
- Проникнала ли е в България новата мутация на коронавируса? В студиото доц. Любомира Гломб;
- А някой кара колело... Поклон за Димо от P.I.F.;
- Насилие: Кой е агресивният младеж, нападнал беззащитен мъж?;
- Ще останат ли обитателите на социален дом на студено през зимата?;
- Да останеш само с дрехите на гърба си и да градиш дом от нулата за втори път. Историята на семейство бежанци.

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - Проучване на Изследователския център "Тренд" по поръчка на "24 часа": 59% ще се въздържат заради COVID от срещи по празниците с приятели или роднини;
- в. Монитор - През 2020 г.: Татковците в "майчинство" наполовина по-малко;
- в. Монитор - 10-дневната карантина за пристигащи от Острова в сила до 31 януари;
- в. Монитор - Бизнесът кандидатства месец за помощта от НАП;
- в. Телеграф - Болни си слагат икони на сърцата;
- в. Труд - Новият щам на COVID-19 сее хаос;
- в. Труд - Махат хартиените касови бележки, фискалните устройства може да изчезнат от магазините;

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - В километричните опашки към пристанищата в Англия блокирани българи;
- в. 24 часа - Две нови улици ще водят до суперкомпютъра в София;
- в. Телеграф - Премиерът Борисов от инспекция в "Терем - Търговище: Стари вертолети стават въздушни линейки;
- в. Телеграф - Хванаха 500 тона мандарини с пестициди;
- в. Телеграф - Суперкомпютърът привлича 200 млн. евро инвестиции;
- в. Труд - Пловдив с рекордно ново строителство;

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Ричард Алибегов, председател на Българската асоциация на заведенията: Защо за здравните власти не са проблем стотици хора в голям магазин, а 20 души на маси с отстояние?;
- в. Монитор - Доц. Велизар Шиваров, имунолог: Хората, които се ваксинират ще помогнат индиректно на тези, които не желаят;
- в. Телеграф - Ивайло Иванов, управител на НОИ: 55 000 българи се отказаха от втора пенсия;
- в. Труд - Андрей Марков, зам.-председател на Българската болнична асоциация, пред "Труд": Без ваксинация една четвърт от човечеството ще си замине;

Водещи анализи

- в. 24 часа - Триото мутира, вече не е отровно;
- в. Монитор - Кого всъщност лъжем?;
- в. Труд - Където беше тънко, се скъса;
- в. Труд - Икономическата криза не бива да прераства във финансова.

✓ Предстоящи събития в страната на 22 декември

София

- От 10.00 ч. ще се проведе заседание на Министерски съвет чрез видеоконферентна връзка.
- От 11.30 ч. в Гербовата зала на „Дондуков“ 2 държавният глава Румен Радев ще удостои с Почетния знак на президента доц. Въто Христов, Александър Балкански и Мария Колева.
- От 13.00 часа в централата на ПП АБВ ще се проведе пресконференция.
- От 13.00 ч. в двора на Академията на МВР (пред сградата) ръководството на Министерството на вътрешните работи ще връчи традиционните награди „Полицай на годината“.
- От 13.00 ч. в Министерски съвет сдружение „Лечение на КОВИД-19 с реконвалесцентна плазма“ ще внесе петицията „Във всеки областен град с център за плазмафереза“.

Благоевград

- От 9.30 часа в зала „22-ри Септември“ ще се проведе заседание на Общинския съвет.
- От 12.00 часа пред сградата на Общината ще се проведе протест срещу мръсния въздух.

Ботевград/с. Скравена

- От 14.00 ч. директорът на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ Петко Петков ще представи на онлайн пресконференция резултатите от проекта „Възможности в пъзела от етнически нужди“.

Велико Търново

- От 19.00 часа в голямата зала на Музикално-драматичния театър „Константин Кисимов“ ще се състои коледен галаконцерт с шедьоври на световната класика.

Пловдив

- От 9.00 ч. в Дом на културата „Борис Христов“ на ул. „Гладстон“ № 15 ще се проведе заседание на Общинския съвет.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bq.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.